

KADINLAR İÇİN DAHA ÇOK VE DAHA İYİ İŞLER:
TÜRKİYE'DE KADINLARIN İNSANA YAKIŞIR
İŞLERLE GÜÇLENDİRİLMESİ

KONYA İŞGÜCÜ PİYASASININ TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ PERSPEKTİFİNDEN ANALİZİ

Oğuz KARADENİZ

İşte, evde, her yerde

eşitiz

beraberiz

İsveç
Sverige

İŞKUR

KADINLAR İÇİN DAHA ÇOK VE DAHA İYİ İŞLER:
TÜRKİYE'DE KADINLARIN İNSANA YAKIŞIR
İŞLERLE GÜÇLENDİRİLMESİ

KONYA İŞGÜCÜ PİYASASININ TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ PERSPEKTİFİNDEN ANALİZİ

Oğuz KARADENİZ

Copyright © Uluslararası Çalışma Örgütü 2018

İlk basım yılı: 2018

Uluslararası Çalışma Örgütü yayınları, Telif Hakları Evrensel Sözleşmesi 2. Protokolü kapsamındaki telif haklarından yararlanır. Yine de, kaynak belirtilmek şartıyla izin almadan yayınlardan kısa alıntılar çoğaltılabilir. Çoğaltma ve çeviri hakları için ILO Publications (Rights and Licensing), International Labour Office, CH-1211 Cenevre 22 İsviçre adresine veya e-posta yoluyla rights@ilo.org adresine başvuruda bulunulmalıdır. Uluslararası Çalışma Örgütü bu tür başvuruları memnuniyetle karşılamaktadır.

Kütüphaneler, kurumlar ve bir çoğaltım hakları kuruluşuna kayıtlı olan diğer kullanıcılar, bu amaçla kendilerine verilen lisanslara uygun şekilde kopyalar oluşturabilirler. Ülkenizdeki yetkili çoğaltım hakları kuruluşunu bulmak için www.ifro.org adresini ziyaret edebilirsiniz.

Karadeniz, Oğuz

Konya İşgücü Piyasasının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifinden Analizi / Uluslararası Çalışma Örgütü, ILO Türkiye Ofisi - Ankara: ILO, 2018

ISBN: 978-92-2-830907-2 (basılı)

ISBN: 978-92-2-830908-9 (web pdf)

Uluslararası Çalışma Örgütü, ILO Türkiye Ofisi

(İngilizce) dilinde de mevcuttur:

(Analysis of Konya Labour Market from A Gender Equality Perspective)

978-92-2-131551-3 (basılı); 978-92-2-131552-0 (web pdf) Ankara, (2018)

ILO Yayın Kataloglama Bilgileri

ILO yayınlarında Birleşmiş Milletler'in uygulamaları doğrultusunda kullanılan tanımlamalar ve bu yayınlar içindeki materyal sunumları, herhangi bir ülke, bölge veya toprağın veya bunların makamlarının yasal statüsüyle veya bunların sınırlarıyla ilgili olarak Uluslararası Çalışma Örgütü'nün herhangi bir görüşünün ifadesini hiç bir şekilde teşkil etmez.

İmzalı makalelerde, çalışmalarda ve diğer katkılarda ifade edilen görüşlerin sorumluluğu tamamen kendi yazarlarına aittir ve yayın, içinde ifade edilen görüşlerin Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından bir onamasını teşkil etmez.

Firmaların ve ticari ürünlerin ve süreçlerin adlarına yapılan göndermeler bunların Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından bir onayı anlamına gelmez; belli bir firmanın, ticari ürünün veya sürecin adının belirtilmemesi ise bunların onaylanmadığına dair bir işaret değildir.

ILO yayınları ve dijital ürünler ile ilgili bilgiye: www.ilo.org/publns adresinden ulaşılabilir.

Türkiye'de basılmıştır.

İÇİNDEKİLER

Tablo Listesi	3
Şekiller Listesi.....	5
Giriş	6
I- Konya İli'nin Demografisi Ve Ekonomisi	7
II- Konya İli İşgücü Piyasasının Temel Görünümü: İşgücü Göstergeleri	10
A- İş Gücüne Katılım	14
B- İstihdam	17
C- İşsizlik.....	24
III-İşkur İstatistik Yıllığı Verilerine Göre Konya İşgücü Piyasası ve Aktif İşgücü Piyasası Politikaları (2010-2013)	27
IV-Konya İşgücü Piyasası Talep Araştırması Sonuçları (2014)	31
A-İşyerleri Ve Mevcut İstihdam	32
B- Açık İşler.....	34
1.Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi.....	40
2. Açık İşlerin Aranma Kanalları	42
C-Temininde Güçlük Çekilen Meslekler.....	44
D- İstihdamda Artış Ve Azalış Beklenen Meslekler	48
Sonuçlar ve Konya'da Kadın İşgücüne Katılım Ve İstihdamını Arttırmaya Yönelik Önerilerin Odak Alanları	50

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Konya İli'nde TÜİK Sanayi ve Hizmet İşletmeleri İstatistiklerine Çalışan Sayısı %40 Ve Üzerinde Artan Sektörler, Çalışan Sayıları Ve Artış Oranı (%), (2009-2012) TR 52 Bölgesi	9
Tablo 2: Nüfusun İşgücü Durumu, 2010-2013, +15 Yaş TR 52 Bölgesi (Bin Kişi) ..	11
Tablo 3: Eğitim Durumuna Göre Kadınların İşgücü Durumu, 2013, +15 Yaş (Bin). 12	
Tablo 4: Eğitim Durumuna Göre Kadınların İşgücü Durumu, 2010, +15 Yaş (Bin). 12	
Tablo 5: Eğitim Durumuna Göre Kadınların İşgücü Durumu 2013-2010 Fark (Bin)	13
Tablo 6: Yaş Grubuna Göre Kadınların İşgücü Durumu, 2013, +15 Yaş (Bin) ...	13
Tablo 7: Yaş Grubuna Göre Kadınların İşgücü Durumu, 2010, +15 Yaş, (Bin) ..	14
Tablo 8: Yaş Grubuna Göre Kadınların İşgücü Durumu 2013-2010 Fark, (Bin). 14	
Tablo 9: Eğitim durumuna ve yıllara göre işgücüne katılım oranları (%).....	15
Tablo 10: Yaş Grupları Bazında Kadın ve Erkek İşgücüne Katılım Oranları, 2010-2013 (%)	16
Tablo 11: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların İş gücüne Dahil Olmama Nedenlerine Göre Ayrımı, 15+ Yaş (Bin)	16

Tablo 12: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların Yaş Grubu Ayrımında İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, 2013, 15+ Yaş (Bin).....	16
Tablo 13: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, 2010-2013 Değişim, 15+ Yaş (Bin).....	17
Tablo 14: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, 2013, 15+ Yaş (Bin).....	17
Tablo 15: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, 2013-2010 Değişim, 15+ Yaş (Bin)	18
Tablo 16: İstihdamın İktisadi Faaliyet Koluna Göre Dağılımı.....	18
Tablo 17: İşteki Duruma Göre İstihdam Edilenler- Yüzdesel Ayrımında	20
Tablo 18: İşteki Duruma Göre Tarım/Tarım Dışı Sektörler Ayrımında İstihdam Edilenler, Erkek, 15+ Yaş, (Bin).....	21
Tablo 19: İşteki Duruma Göre Tarım/Tarım Dışı Sektörler Ayrımında İstihdam Edilenler, Kadın, 15+ Yaş (Bin).....	22
Tablo 20: Eğitim Durumuna ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (Erkek).....	22
Tablo 21: Eğitim Durumuna ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (Kadın)	22
Tablo 22: Meslek Grubuna (ISCO 88) Göre İstihdam Edilenler, 2012, +15 Yaş (Bin)	23
Tablo 23: Erkeklerde Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler, 2010-2013	24
Tablo 24: Kadınlarda Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler, 2010-2013	25
Tablo 25: Yaş Grupları Bazında İşsizlik Oranları	25
Tablo 26: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranları ve Değişimi.....	26
Tablo 27: Yaş Grubuna ve Eğitim Durumuna Göre İşsizler, 2013, 15+ Yaş (Bin) ..	26
Tablo 28: Erkeklerde Eğitim Durumuna ve Son Çalışılan İktisadi Faaliyet Koluna Göre İşsizler	27
Tablo 29: Kadınlarda Eğitim Durumuna ve Son Çalışılan İktisadi Faaliyet Koluna Göre İşsizler	27
Tablo 30: Kadınlarda İş Arama Süresine ve Son Çalışılan İktisadi Faaliyet Koluna Göre işsizler, 2013, 15+ Yaş (Bin).....	27
Tablo 31: Kadınlarda Son Çalışılan İşteki Duruma ve İş Arama Süresine Göre İşsizler, 2013, 15+Yaş (Bin)	28
Tablo 32: İŞKUR'a Kayıtlı İşgücü ve İşsizler, 2010-2013	28
Tablo 33: Açık İşler ve İşe Yerleştirme (2010-2013).....	29
Tablo 34: 2010-2013 Yılları Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsizler.....	29
Tablo 35: 2010-2013 Yılları Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı İşsizler	29
Tablo 36: Yapılan Başvuruların Yaş Grubuna Göre Dağılımı	30

Tablo 37: Yapılan Başvuruların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	30
Tablo 38: Konya İli 2013 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programları.....	31
Tablo 39: 2013 Yılında Konya’da Yaş Gruplarına Göre Kursiyerler/Katılımcılar	32
Tablo 40: 2013 Yılında Konya’da Öğrenim Durumuna Göre Kursiyerler / Katılımcılar.....	32
Tablo 41: İşyeri Büyüklüğü ve Sektörel Dağılımı 2014, Konya.....	33
Tablo 42: Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları, (%) 2014.....	34
Tablo 43: Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Çalışanların Yüzdesel Dağılımı (%) 2014.....	35
Tablo 44: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyet Tercihine Göre Dağılımı, 2014...	36
Tablo 45: Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Açık İşler, 2014	37
Tablo 46 En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk Yirmi Mesleğin Cinsiyete Göre Dağılımı	38
Tablo 47. Mevcut Kadın Çalışan Sayısının En Yüksek Olduğu İlk Yirmi Mesleğin Cinsiyete Göre Dağılımı	40
Tablo 48. Kadınlar İçin Potansiyel Açık İşlerin En Fazla Olduğu İlk Yirmi Mesleğin Cinsiyete Göre Dağılımı	41
Tablo 49. Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Düzeyine-Cinsiyete Göre Dağılımı, Konya, 2014	42
Tablo 50. Açık İşlerde Cinsiyete Göre İhtiyaç Duyulan Beceriler, Konya 2014	42
Tablo 51. Kadınlar İçin Potansiyel İşgücü Talebi Olan İlk Beş Meslekte Talep edilen Beceriler (%)	43
Tablo 52. Açık İşlerin Aranma Kanalları, 2014	44
Tablo 53 Konya’da Potansiyel Olarak Kadınlar İçin En Fazla Açık İşin Olduğu İlk 20 Meslekte Açık İşlerin Karşılama Yolları (%)	44
Tablo 54 . Konya’da Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman ve Açık iş Sayısı	46
Tablo 55. Potansiyel Olarak Kadınlar İçin En Fazla Açık İşlerde Teminde Güçlük Nedenleri (%)*	47
Tablo 56. İstihdamda Artış ve Azalış Beklenen Ana Meslek Grupları	49
Tablo 57. Kadınlar İçin Potansiyel Açık İşlere İlişkin Mesleklerde Beklenen İstihdam Artışları*	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları - TR 52 Bölgesi, 2004-2011.....	8
Şekil 2: Eğitim Düzeylerine Göre İşgücüne Katılım Oranları, 2013, +15 Yaş (%) ...	15
Şekil 3: İstihdamın İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, 2013, 15+ Yaş ...	19
Şekil 4: İstihdamın İşteki Duruma Göre Dağılımı, 2013, 15+ Yaş.....	21
Şekil 5: Meslek Grubuna (ISCO 88) Göre İstihdam Edilenler, 2012, +15 Yaş	24
Şekil 6: İstihdamda Kayıt Dışı Çalışanların Payı, 2013, 15+ Yaş.....	25
Şekil 7: Sektörlere Göre Çalışanlar ,2014	34
Şekil 8: En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk Yirmi Mesleğin Cinsiyete Göre Dağılımı	39
Şekil 9 Tüm Mesleklerde ve Kadınlar İçin Potansiyel Açık İşlerde Teminde Güçlük Nedenleri (%)	48

KISALTMALAR LİSTESİ

ADNKS.....	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
ASPB	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
GSYİH	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
HHİA.....	Hane Halkı İşgücü Anketi
İPTA	İşgücü Piyasası Talep Araştırması
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KSO	Konya Sanayi Odası
KTO.....	Konya Ticaret Odası
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
SEGE	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi Araştırması
SYDV.....	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
TGÇM.....	Teminde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK.....	Türkiye İstatistik Kurumu

Bu çalışma Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından Türkiye İş Kurumu (İŞ-KUR) işbirliği ile yürütülmekte olan ve finansmanı İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SIDA) kanalıyla İsveç tarafından sağlanan, “Kadınlar İçin Daha Çok ve İyi İşler: Türkiye’de İnsana Yakışır İş için Kadınların Güçlendirilmesi” Projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Proje, kadın istihdamının artırılması ve yaygınlaştırılması için; ulusal ölçekte kapsayıcı ve bütünsel bir politikanın geliştirilmesine destek olmayı, aktif işgücü piyasası programları ile kadınlar için insana yakışır iş olanakları sağlamayı, toplumsal cinsiyet eşitliği ve çalışma standartları alanlarında farkındalık yaratmayı ve Türkiye’de kadınların güçlenmesine destek olmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, bu çalışmayla işgücü piyasalarının toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden daha sağlıklı analizi için veri toplanması ve bu temelde politika önerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Çalışmanın politika yapıcılar, araştırmacılar ve tüm paydaşlar için faydalı olmasını dileriz.

ILO Türkiye Ofisi

Bu çalışma, Konya ilinde işgücü piyasasının toplumsal cinsiyet perspektifinden analizini amaçlamaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde Konya temel sosyo-e-konomik özellikleri (nüfus, göç, GSYİH'nın sektörel dağılımı) hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde TÜİK HHİA veri tabanı (2010-2013) ile TÜİK HHİA mikro veri setlerinden TR 52 bölgesinde istihdamda olanların ve işsizlerin özellikleri yaş, cinsiyet, medeni durum gibi demografik değişkenler ışığında incelenmiştir. Bu bölümde istihdamın sektöre, işteki duruma, sosyal güvence durumuna göre dağılımı yanı sıra, işsizlerin iş arama süresi, eğitim durumu, son çalışılan iktisadi faaliyet kolu gibi değişkenlere göre ele alınmıştır. Üçüncü bölümde İŞKUR İstatistik yıllıkları ışığında işgücü piyasasına ilişkin bilgiler ve İŞKUR'un faaliyetleri incelenmiştir. Dördüncü bölümde Konya İli'nde açık işlerin mesleklere ve sektörlerle göre dağılımı toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden incelenmiştir. Çalışmamız Konya'da kadın istihdamın artırılmasına dönük politika önerileri ile sona ermektedir.

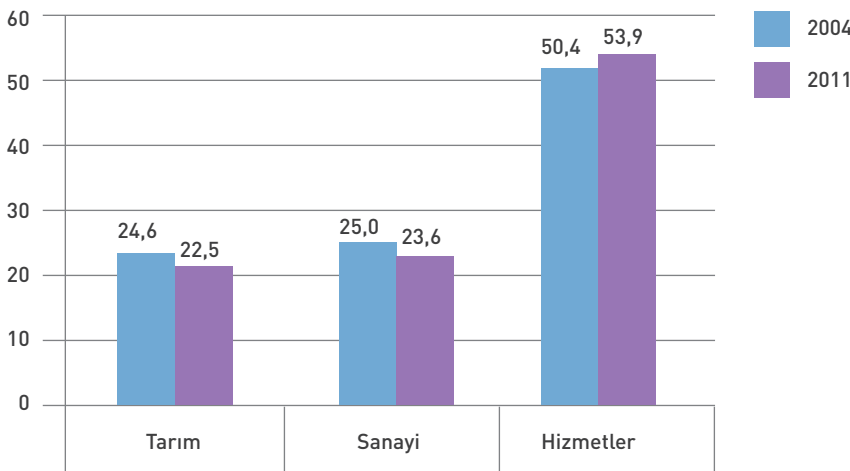
I- KONYA İLİ'NİN DEMOGRAFİSİ VE EKONOMİSİ

Konya illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 2011 itibarıyla 20. Sıradadır. (Kalkınma Bakanlığı 2013,) Konya 2. Derece gelişmiş iller grubunda yer almaktadır. (SEGE 2011 esas alınarak karara bağlanan 6 kademeli yeni teşvik sistemi haritası) İlin rekabetçi sanayi altyapısı gelişiminde önemli bir yere sahiptir. 9 organize sanayi bölgesine sahip olmasıyla Türkiye genelinde en fazla OSB'ye sahip 5. İl sıralamasındadır. (KTO 2011) Yeni kurulan şirketlerin sermaye büyüklükleri, sanayi altyapısı ilin gelişme hızında önemli unsurlardır. Ancak yabancı sermayeli şirket sayısının azlığı, eğitim durumundaki yetersizlikler, bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısında gelişim ihtiyaçları ilin daha üst sıralarda olmasında önemli engeller olarak görülmektedir. (SEGE 2011)

Konya ili nüfusu 2013 itibarıyla 2.079.225 kişidir. Nüfusun 1.031.563 kişisi erkek, 1.047.662 kişisi kadındır. Nüfus yoğunluğu 53 (kişi/km²)'tür. Türkiye yıllık nüfus artış hızı 2011-2012 yılları baz alındığında binde 12 iken 2012-2013 yılları itibarıyla binde 13,7'dir. Konya ilinde ise 2011-2012 yılları nüfus artış hızı binde 6,7 iken 2012-2013 yılları itibarıyla binde 13 olarak gerçekleşmiştir. (TÜİK İstatistik Yıllığı 2013).

Konya İlinin 2012-2013 yılları itibarıyla göç durumu incelendiğinde, ilin bu dönemde toplam 51.080 kişi göç aldığı ve 55.006 kişi göç verdiği, net göçün -3.926 kişi olduğu, net göç hızının ise binde -1,9 olduğu görülmektedir. Konya İlinde göç edilen illerin başında Ankara gelmektedir. 2012-2013 döneminde Konya İlinin verdiği göçün %13'ü Ankara iline göç olarak gerçekleşmiştir. Ankara ilini sırasıyla İstanbul, Antalya, İzmir, Karaman, Aksaray ve Mersin izlemektedir (TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Veri Tabanı) Konya Karaman İllerini kapsayan TR 52 Bölgesi'nde 2011 yılı itibarıyla gayrisafi katma değer %53,9'u hizmetler, %23,6'sı sanayi, %22,5'u ise tarım sektörü tarafından üretilmektedir. 2004 yılına göre tarım ve sanayi sektörlerindeki sırasıyla 2 ve 1,5 puanlık azalmaya karşılık hizmetler sektöründe 3,5 puanlık artış dikkat çekicidir. TR52 bölgesinin 2011 yılı itibarıyla Türkiye'de gayri safi katma değer %2,3'ünü üretmekte ve 26 bölge içinde 14. sırada yer almaktadır (TÜİK Bölgesel Hesaplar, 2011)

Şekil 1. Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları –TR 52 Bölgesi, 2004-2011

Kaynak: TÜİK, Bölgesel Hesaplar, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1075 (Erişim Tarihi:05/01/2015)

Konya İli'nde TÜİK Sanayi ve Hizmet İşletmeleri İstatistiklerine göre 2009-2012 yılları arasında çalışan sayısı %40 ve üzerinde artan sektörler aşağıda gösterilmiştir. 2009-2012 yılları arasında TR 52 bölgesinde metal ürünleri, otomotiv yan sanayi ile ticaret ve yiyecek içecek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinin istihdam artışında lokomotif sektörler oldukları görülmektedir. Tablonum incelenmesin-

den de anlaşılabacağı üzere TR52 bölgesinde 2009-2012 yılları arasında ana metal sanayinde çalışan sayısı %241 artışla 4106'dan 13688'e, bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı %178 artış ile 5491'den 15250'ye, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatında çalışan sayısı %129 artış ile 8453'den 19322'ye, diğer ulaştırma araçlarının imalatı %127 artış ile 10 151'den 23048'e yükselmiştir. Aynı şekilde diğer imalatlar, makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı sektörlerinde %100'ün üzerinde istihdam artışı sağlanmıştır. Hizmetler sektöründe, konaklama, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret sektörlerinde de çalışan artış oranı %40'ın üzerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 1: Konya İli'nde TÜİK Sanayi ve Hizmet İşletmeleri İstatistiklerine Çalışan Sayısı %40 Ve Üzerinde Artan Sektörler, Çalışan Sayıları Ve Artış Oranı (%), (2009-2012) TR 52 Bölgesi

Sektörler	2 009	2 010	2 011	2 012	2009-2013 Artış
Ana metal sanayii	4 016	7 500	7 921	13 688	241%
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	143	c	170	453	217%
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	5 491	10 098	16 052	15 250	178%
Elektrikli teçhizat imalatı	397	136	282	1 090	175%
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	627	794	1 514	1 577	152%
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	8 453	13 555	19 155	19 322	129%
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	10 151	14 516	14 677	23 048	127%
Mobilya imalatı	1 160	2 024	1 650	2 628	127%
Diğer imalatlar	6 813	9 011	13 844	14 640	115%
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	7 207	11 128	9 019	15 075	109%
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	489	739	693	1 000	104%
Kanalizasyon	6 083	7 634	9 990	12 020	98%
Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı	8 648	13 026	11 207	17 035	97%
İyileştirme faaliyetleri ve diğer atık yönetimi hizmetleri	3 672	4 923	5 266	7 097	93%
Bina inşaatı	1 505	1 549	2 257	2 859	90%
Bina dışı yapıların inşaatı	1 064	c	1 010	1 995	88%
Özel inşaat faaliyetleri	2 827	4 056	4 022	5 297	87%
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	2 319	3 614	3 859	3 919	69%
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	5 870	8 082	6 422	9 450	61%
Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	3 484	4 228	4 305	5 517	58%
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	137	226	234	214	56%
Su yolu taşımacılığı	2 282	2 900	2 408	3 466	52%
Hava yolu taşımacılığı	3 082	4 750	3 501	4 643	51%
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	15 567	17 662	19 546	23 243	49%
Posta ve kurye faaliyetleri	1 724	1 117	1 035	2 569	49%
Konaklama	2 596	3 203	3 867	3 682	42%
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	67 205	69 363	85 234	94 205	40%

Kaynak: TÜİK Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

Konya tarım alanı oldukça geniş bir ildir. Tarım alanı oranı %63,8'dir. Tarımda özellikle buğday, şeker pancarı, havuç, kuru fasulye ve yumurta üretiminde ilk sırada yer almaktadır. Türkiye havuç üretiminin %66,20'si, şekerpancarı üretiminin %27,51'i kuru fasulye üretiminin %32,64'ü Konya'da yapılmaktadır. Arpa üretiminde ve kırmızı et üretiminde 2. Sırada yer almaktadır. Konya ilinin ihracatının %23,22'si tarım ürünlerinden oluşmaktadır. Türkiye'deki en büyük alana kurulu Hayvancılık İhtisas Organize Sanayi Bölgesi de Konya'da bulunmaktadır. (www.konyadayatirim.gov.tr).

Konya önceleri elverişli tarım arazileri ve üretimdeki liderliğiyle tarım kenti görüntüsündeyken 1950 yılından itibaren sanayi gelişimi başlamış, yıllar itibariyle özellikle imalat sektöründeki gelişimini arttırmış ve sanayi kenti olma sürecine girmiştir.

1. Konya'da öne çıkan sanayi sektörleri: (<http://www.kso.org.tr/sayfa/tr/sanayi>): Makina ve teçhizat imalat sanayi

- a. Metal işleme makineleri
- b. Araç üstü ekipman imalatı (%75 oran ile Pazar lideri)
- c. Değirmen makineleri imalatı (Sektörde Pazar lideridir)
- d. Tarım alet, makine ve ekipmanları imalatı (Sektörde %65 Pazar payı ile Pazar lideridir. Ziraat makinelerinde Türkiye ihracatının %45'ini gerçekleştirmektedir.)

2. Otomotiv yan sanayi (Türkiye'nin en büyük üretim merkezlerinden biridir)

3. Ana Metal Sanayii

4. Mobilya imalat sanayii

5. Gıda ürünleri ve içecek imalat sanayi

6. Deri ve deri ürünleri imalat sanayi

7. Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı

8. Tekstil ve tekstil ürünleri imalat sanayi

9. Ağaç ürünleri imalat sanayi

10. Kağıt ve kağıt ürünleri imalat sanayi

11. Metalik olmayan diğer mineral ürünler sanayi

12. Fabrikasyon metal ürünler imalat sanayii

II-KONYA İLİ İŞGÜCÜ PİYASASININ TEMEL GÖRÜNÜMÜ: İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Konya İli işgücü piyasası analizinde kullanılan temel kaynak TÜİK Hane Halkı İşgücü Anketleridir. Verilerin büyük bir bölümü TÜİK Hane Halkı İşgücü Anketleri Düzey2 TR52 (Konya, Karaman) bölgesinden alınarak analiz yapılmıştır. Bu sebeple veriler sadece Konya değil Karaman ilini de içermektedir. İki il arasındaki sosyal ve ekonomik gelişmişlik düzeylerinde farklılıklar bulunmaktadır. Verilerin 2 ili de içermesi nedeniyle analizlerde sapmalar olacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 2 Nüfusun İşgücü Durumu, 2010-2013, +15 Yaş TR 52 Bölgesi (Bin Kişi)

[+15 Yaş]	Toplam		Kadın		Erkek	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013
Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus (Bin)	1.592	1.634	814	834	778	800
İşgücü (Bin)	820	795	239	224	581	570
İstihdam edilenler (Bin)	751	757	215	212	535	546
İşsiz (Bin)	69	37	23	13	46	25
İşgücüne katılım oranı %	51,5	48,6	29,3	26,9	74,7	71,3
İşsizlik oranı %	8,4	4,7	9,7	5,6	7,9	4,3
İstihdam oranı %	47,2	46,4	26,5	25,4	68,8	68,2
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin)	773	839	576	610	197	230

Kaynak: TÜİK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 03/04.12.2014)

Nüfusun işgücü durumu incelendiğinde 2010 yılından 2013 yılına kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfusun 42 bin artış gösterdiği, bu artışın 20 bini kadınlarda, 22 bininin erkeklerde olduğu görülmektedir. İşgücüne katılım kadınlarda 15 bin kişi düşüş gösterirken erkeklerdeki azalış 11 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. İstihdam edilenlerin sayısında 3 yıl içerisinde büyük bir değişim yaşanmadığı, ancak işsiz sayısının büyük bir düşüş gösterdiği görülmektedir; Kadınların işgücüne katılımındaki düşüşün temel kaynağının işsiz sayısındaki düşüşle ya da bir anlamda iş aramaktan vazgeçen sayısında bağlantılı olabileceği göz ardı edilmemelidir. İşgücüne katılım oranı kadınlarda 2013 itibarıyla %26,9 olup, 2010 yılından 2013 yılına 2,4 puan düşüş göstermiştir. Bölgede kadınların işgücüne katılım oranı %30,8 olan (TÜİK, erişim tarihi 08.12.2014). Türkiye ortalamasının altındadır. Erkeklerde işgücüne katılım oranı ise 2013 itibarıyla %71,3'tür ve 2010 yılından bu yana 3,4'lük düşüş yaşanmıştır. 2013 itibarıyla bölgede erkeklerde işgücüne katılım Türkiye ortalamasının (%71,5) (TÜİK Erişim Tarihi 08.12.2014) 0,2 puan altındadır. İstihdam oranları incelendiğinde kadınlarda istihdam oranı 2013 itibarıyla %25,4 olup 2010 yılına kıyasla 1,1 puan düşüş göstermiştir. Bölge kadınlarda istihdam oranlarında da Türkiye ortalamasının (%27,1) altındadır. Erkeklerde istihdam oranı 2010 yılından 2013 yılına 0,6 puan düşüş göstermiştir ve 2013 yılı itibarıyla %68,8 olmuştur. Erkeklerde istihdam oranı Türkiye ortalamasının (%65,2) üzerindedir. İşsizlik oranlarına bakıldığında 2010 yılından 2013 yılına kadınlarda 4,1, erkeklerde 3,6 puan düşüş göstermiştir. İşsizlik oranlarına bakıldığında hem kadın hem erkekte TR 52 Bölgesi bölge Türkiye ortalamasının altındadır.(Türkiye ortalaması erkeklerde %8,7 ve kadınlarda %11,9'dur.)

Tablo 3: Eğitim Durumuna Göre Kadınların İşgücü Durumu, 2013, +15 Yaş (Bin)

2013	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus	133	563	85	52	834
İşgücü	19	147	23	36	224
İstihdam edilenler	19	142	19	32	212
İşsiz	0	5	3	4	13
İşgücüne katılma oranı %	13,9	26,1	26,5	69,2	26,9
İşsizlik oranı %	0,3	3,4	15,4	11,1	5,6
İstihdam oranı %	13,9	25,2	22,5	61,5	25,4
İşgücüne dahil olmayan nüfus	115	416	63	16	610

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 03.12.2014)

Eğitim durumuna göre işgücünün durumu incelendiğinde kurumsal olmayan 834 bin kadın nüfusunun %68'nin lise altı eğitim grubunda olduğu, 563 bin kadından ise 147 bininin işgücüne katılımı olduğu görülmektedir. Lise altı eğitim almış kadın grubunda işgücüne dahil olmayan nüfus 416 bindir ve işgücüne dahil olmayan toplam kadın nüfusunun %68'ini oluşturmaktadır. İşgücüne katılım oranının en yüksek olduğu grup %69,2 ile yükseköğretim seviyesi grubudur. İstihdam oranının en yüksek olduğu grup da yükseköğretim eğitimi almış kadın grubudur. İşsizlik oranının en yüksek olduğu grup ise %15,4 işsizlik oranı ile lise ve dengi meslek okulu mezunları grubudur.

Tablo 4: Eğitim Durumuna Göre Kadınların İşgücü Durumu, 2010, +15 Yaş (Bin)

2013	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus	131	543	92	49	814
İşgücü	22	156	25	35	239
İstihdam edilenler	22	146	19	29	215
İşsiz	0	10	6	6	23
İşgücüne katılma oranı %	17,1	28,7	27,8	71,1	29,3
İşsizlik oranı %	1,2	6,7	24,7	17,7	9,7
İstihdam oranı %	16,9	26,8	20,9	58,6	26,5
İşgücüne dahil olmayan nüfus	108	387	66	14	576

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 03.12.2014)

2010 yılı itibarıyla eğitim durumuna göre kadınların işgücü durumu 2013 bulgularına benzerlik göstermektedir. Lise altı eğitim almış 543 bin kadından 156 bini işgücünde yer almıştır. Yükseköğretim mezunun kadın grubu hem işgücüne katılım (%71,4) hem de istihdam (%58,6) oranlarında en yüksek değerlere sahiptir.

Tablo 5: Eğitim Durumuna Göre Kadınların İşgücü Durumu 2013-2010 Fark (Bin)

2013-2010 Fark Kadın	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus	2	20	-7	3	20
İşgücü	-3	-9	-2	1	-15
İstihdam edilenler	-3	-4	0	3	-3
İşsiz	0	-5	-3	-2	-10
İşgücüne katılma oranı %	-3.2	-2.6	-1.3	-1.9	-2.4
İşsizlik oranı %	-0.9	-3.3	-9.3	-6.6	-4.1
İstihdam oranı %	-3	-1.6	1.6	2.9	-1.1
İşgücüne dahil olmayan nüfus	7	29	-3	2	34

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Eğitim durumuna göre kadınların işgücü durumu incelendiğinde 2013 ile 2010 yılları arasındaki işgücü durumu farklılıklarında “lise altı eğitim almış grupta” önemli değişimler olduğu görülmektedir. 2010-2013 yılları farkı incelendiğinde işgücüne dahil olmayan kadın nüfusu toplamda 34 bin artmış bu artışın 29 bini lise altı eğitim gntoplam kadın işgücündeki düşüşün %60’ını oluşturmuştur. İşsiz sayısında bu grupta yaşanan düşüş de aynı şekilde kadınlarda toplam işsiz sayısında yaşanan düşüşün %50’sini oluşturmaktadır.

Tablo 6: Yaş Grubuna Göre Kadınların İşgücü Durumu, 2013, +15 Yaş (Bin)

2013	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus	96	76	169	298	195	834
İşgücü	17	23	62	102	20	224
İstihdam edilenler	16	19	57	100	20	212
İşsiz	1	4	5	2	0	13
İşgücüne katılma oranı %	17,5	30,4	36,8	34,3	10,1	26,9
İşsizlik oranı %	6,9	15,9	8,5	2,3	0,2	5,6
İstihdam oranı %	16,3	25,6	33,7	33,5	10,1	25,4
İşgücüne dahil olmayan nüfus	79	53	107	196	175	610

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 03.12.2014)

Yaş gruplarına göre kadınların işgücü durumu incelendiğinde 2013 itibariyle işgücüne katılımın en yüksek gerçekleştiği yaş grupları 25-34 ve 35-54 yaş grupları olmuştur. İstihdamda benzer şekilde bu yaş gruplarında en yüksek değeri göstermektedir. İşsizliğin en yüksek olduğu yaş grubu ise %15,9 ile 20-24 yaş grubudur. İşgücüne dahil olmayan 610 bin kadın ağırlıklı 25-34, 35-54 ve 55 ve üzeri yaş gruplarında bulunmaktadır. Dolayısıyla lise altı eğitim almış ve işgücüne dahil olmayan 416 bin kadın grubunun öğrenimine devam eden gençlerden değil, ağırlıklı 25 yaş ve üzeri kadınlardan olduğu düşünülmektedir.

Tablo 7: Yaş Grubuna Göre Kadınların İşgücü Durumu, 2010, +15 Yaş, (Bin)

2010 Kadın	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus	99	92	169	272	182	814
İşgücü	20	31	68	94	26	239
İstihdam edilenler	16	25	59	89	26	215
İşsiz	3	6	8	6	0	23
İşgücüne katılma oranı %	19,7	33,7	39,9	34,7	14,4	29,3
İşsizlik oranı %	17,4	18,6	12,0	6,1	0,2	9,7
İstihdam oranı %	16,3	27,4	35,1	32,6	14,4	26,5
İşgücüne dahil olmayan nüfus	80	61	102	177	156	576

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 03.12.2014)

Tablo 8: Yaş Grubuna Göre Kadınların İşgücü Durumu 2013-2010 Fark, (Bin)

2013-2010	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus	-3	-16	0	26	13	20
İşgücü	-3	-8	-6	8	-6	-15
İstihdam edilenler	0	-6	-2	11	-6	-3
İşsiz	-2	-2	-3	-4	0	-10
İşgücüne katılma oranı %	-2.2	-3.3	-3.1	-0.4	-4.3	-2.4
İşsizlik oranı %	-10.5	-2.7	-3.5	-3.8	0	-4.1
İstihdam oranı %	0	-1.8	-1.4	0.9	-4.3	-1.1
İşgücüne dahil olmayan nüfus	-1	-8	5	19	19	34

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Yaş grubuna göre kadınların işgücünün 2010-2013 yılları farkları incelendiğinde işgücüne dahil olmayan nüfusun 35-54 ve 55 yaş ve üzeri grupta yoğunlaştığı görülmektedir.

A- İş Gücüne Katılım

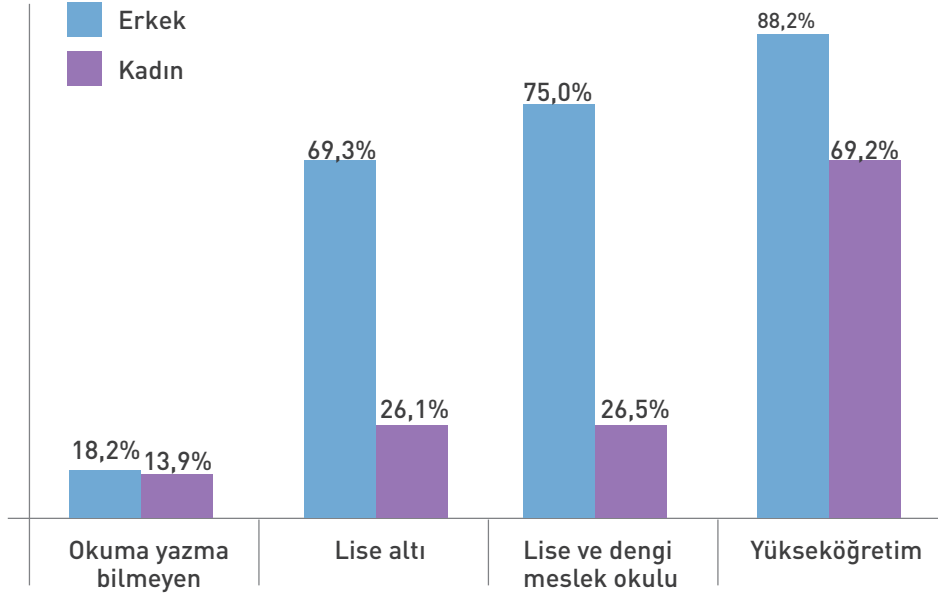
Eğitim durumuna göre işgücünün durumu incelendiğinde işgücüne katılımda en yüksek düşüşün hem kadın hem erkekte “okuma yazma bilmeyen” grubunda yaşandığı görülmektedir. Kadınlarda okuma yazma bilmeyenlerde işgücüne katılım 2010’dan 2013’e %3,2 puan, erkeklerde %11,9 puan düşüş göstermiştir.

Tablo 9: Eğitim durumuna ve yıllara göre işgücüne katılım oranları (%)

[%]	Erkek		Kadın	
	2010	2013	2010	2013
Okuma yazma bilmeyen	30,1	18,2	17,1	13,9
Lise altı	74,7	69,3	28,7	26,1
Lise ve dengi meslek okulu	75,1	75,0	27,8	26,5
Yükseköğretim	86,7	88,2	71,1	69,2

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Tablo 9: Eğitim durumuna ve yıllara göre işgücüne katılım oranları (%)

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Tablo 10: Yaş Grupları Bazında Kadın ve Erkek İşgücüne Katılım Oranları, 2010-2013 (%)

	Kadın		Erkek	
	2010 (%)	2013 (%)	2010 (%)	2013 (%)
15-19	19,7	17,5	47,2	44,9
20-24	33,7	30,4	73,3	75,4
25-34	39,9	36,8	93,5	93,2
35-54	34,7	34,3	90,4	87,8
55+	14,4	10,1	45,6	34,5

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Yaş grupları bazında işgücüne katılım durumu incelendiğinde; 2010 yılından 2013 yılına işgücüne katılımda düşüşün en çok yaşandığı hem erkek hem kadınlarda 55 yaş ve üzeri grup olmuştur. 55 yaş ve üzeri kadın grubunda 2010 yılından 2013 yılına işgücüne katılım %4,3 puan aynı yaş grubu erkeklerde %11,1 puan düşüş göstermiştir. İş gücüne katılımın 2010 yılından 2013 yılına artış gösterdiği tek yaş grubu erkeklerde %2,1 puan artışla 20-24 yaş grubu olmuştur.

Tablo 11: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların İş gücüne Dahil Olmama Nedenlerine Göre Ayrımı, 15+ Yaş (Bin)

(Bin)	2010	2013
İş bulma ümidi yok	22	10
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	95	43
Mevsimlik çalışan	0	1
Ev işleri ile meşgul	163	335
Öğrenci(eğitim-öğretim)	57	66
Emekli	4	7
Engelli yaşlı veya hasta	123	92
Ailevi ve kişisel nedenler	98	53
Diğer *	13	3
Toplam	576	610

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 13.12.2014)

İşgücüne dahil olmayanların işgücüne dahil olmama nedenleri incelendiğinde “ev işleri ile meşgul” olma en önde gelen neden olarak görülmektedir. 2013’de 610 bin işgücüne dahil olmayan kadının 335 bininin işgücüne katılmama nedeni “ev işleri ile meşgul olma” olarak görülmektedir. 2010 yılı incelendiğinde işgücüne dahil olmamada önde gelen neden “ev işleri ile meşgul olma”dır. 2010 yılı gibi 2013 yılında da kadınların işgücüne dahil olmama nedeninde ikinci sırada yine “engelli yaşlı veya hasta olma” yer almaktadır. Söz konusu grupta 2010 yılından 2013 yılına azalış gözlemlenmektedir. Yüksek oranda düşüşün yaşandığı diğer bir neden ise “ailevi ve kişisel nedenler” ile işgücüne dahil olmamada yaşanmıştır. Buna karşın 2013 yılında ev işleri ile meşgul olma nedeni dışında öğrenci (eğitim-öğretim) nedeniyle ve emeklilik nedeniyle işgücüne dahil olmamada artış yaşanmıştır.

Tablo 12: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların Yaş Grubu Ayrımında İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, 2013, 15+ Yaş (Bin)

2013	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
İş bulma ümidi yok	1	1	3	5	0	10
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	3	6	15	18	1	43
Mevsimlik çalışan			0	0	0	1
Ev işleri ile meşgul	18	25	56	139	97	335
Öğrenci(eğitim-öğretim)	52	11	2	0		66
Emekli				2	5	7
Özürlü yaşlı veya hasta	2	2	3	16	70	92
Ailevi ve kişisel nedenler	3	7	27	14	1	53
Diğer *	0	1	1	1	0	3

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 13.12.2014)

İşgücüne dahil olmayanların işgücüne dahil olmama sebepleri yaş grupları bazında incelendiğinde “ev işleri ile meşgul olma” nedeniyle işgücüne dahil olmayanların ağırlıklı 35-54 ve 55 yaş ve üzeri gruplarda toplandığı görülmektedir. Ev işleri ile meşgul olma nedeniyle işgücüne dahil olmayan 335 bin kadından 236 bini 35 yaş ve üzeri gruplarda yer almaktadır. Eğitim-öğretim nedeniyle işgücüne dahil olmayan 66 bin kadının 63 bini 15-19 ve 20-24 yaş gruplarındadır. Engellilik, yaşlılık ya da hastalık nedeniyle işgücüne dahil olmayan toplam 92 bin kadının 70 bini 55 yaş ve üzeri gruptadır.

Tablo 13: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, 2010-2013 Değişim, 15+ Yaş (Bin)

2010-2013 Fark	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
İş bulma ümidi yok	-2	-1	-2	-6	-1	-12
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	-8	-7	-12	-21	-4	-52
Mevsimlik çalışan	0	0	0	0	0	1
Ev işleri ile meşgul	8	12	33	72	47	172
Öğrenci(eğitim-öğretim)	8	-1	1	0	0	9
Emekli	0	0	0	0	2	3
Özürlü yaşlı veya hasta	1	0	-1	-11	-18	-31
Ailevi ve kişisel nedenler	-5	-9	-11	-14	-7	-45
Diğer *	-3	-1	-3	-3	-1	-10
Toplam	-1	-8	5	19	19	34

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 13.12.2014)

İşgücüne dahil olmama nedenlerinin yaş grubu bazında 2010 yılından 2013 yılına gelişimi incelendiğinde ev işleri ile meşgul olma nedeniyle işgücüne dahil olmamanın özellikle 35-54 ve 55 yaş ve üzeri gruplarda arttığı görülmektedir. Özürlü yaşlı veya hasta olma sebebiyle işgücüne dahil olmayanlarda ise 35-54 ve 55 yaş üzeri gruplarda düşüşün yüksek olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 14: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olma Nedenleri, 2013, 15+ Yaş (Bin)

2013 (Bin)	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
İş bulma ümidi yok	0	7	2	1	10
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	2	29	9	3	43
Mevsimlik çalışan		0	0	0	1
Ev işleri ile meşgul	55	252	24	4	335
Öğrenci(eğitim-öğretim)		46	18	1	66
Emekli	0	2	2	2	7
Özürlü yaşlı veya hasta	56	36	1	0	92
Ailevi ve kişisel nedenler	2	42	7	3	53
Diğer *		1	1	1	3
Toplam	115	416	63	16	610

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 13.12.2014)

İşgücüne dahil olmayan kadınların dahil olmama nedenleri eğitim durumu bazında incelendiğinde; ev işleri ile meşgul olma nedeniyle işgücüne dahil olmayan 335 bin kadının 307 bininin lise altı eğitim seviyesinde olduğu görülmektedir ki bu da eğitim seviyesi yetersiz olan kadınların işgücüne dahil olmak yerine ev işlerini tercih ettiklerini göstermektedir. Ailevi kişisel nedenler ile işgücüne dahil olmayan 53 bin kadının 44 bininin yine lise altı eğitim seviyesinde olduğu göze çarpmaktadır. Bunun bir nedeni ailenin ve çevrenin kadının çalışmasına yönelik olumsuz tutumları olabilir. Bir önemli neden ise eğitim seviyesi yetersiz kadınların, belirli bir meslekte yetkinlik ve yeterliliğe sahip olmaması nedeni ile çalışması halinde düşük ücret alma olasılığı olabilir (Karadeniz, Yılmaz, Lewis, 2014). “Özürlü yaşlı veya hasta” olma nedeniyle işgücüne dahil olmayan grubun ise neredeyse tamamı lise altı eğitim seviyesinde yer almaktadır.

Tablo 15: İşgücüne Dahil Olmayan Kadınların Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olma Nedenleri, 2013-2010 Değişim, 15+ Yaş (Bin)

2013-2010 Değişim (Bin)	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
İş bulma ümidi yok	-2	-9	-2	0	-12
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	-3	-40	-7	-2	-52
Mevsimlik çalışan	0	0	0	0	1
Ev işleri ile meşgul	28	127	14	3	172
Öğrenci(eğitim-öğretim)	0	11	-3	0	9
Emekli	0	1	1	0	3
Özürlü yaşlı veya hasta	-11	-19	0	0	-31
Ailevi ve kişisel nedenler	-4	-37	-4	1	-45
Diğer *	-1	-7	-2	0	-10
Toplam	7	29	-3	2	34

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 13.12.2014)

B-İstihdam

2010-2013 döneminde Konya-Karaman Bölgesinde istihdam toplam 6 bin kişi artmış 751 binden 757 bine çıkmıştır. Tablodan görülebileceği gibi bu artış erkeklerdeki 11 bin kişi istihdam artışından kaynaklanmaktadır. Kadınlarda istihdam bu sürede toplamda 3 bin kişi azalmıştır. Kadın istihdamındaki azalmanın tarım ve sanayi sektörlerindeki azalıştan kaynaklandığı görülmektedir.

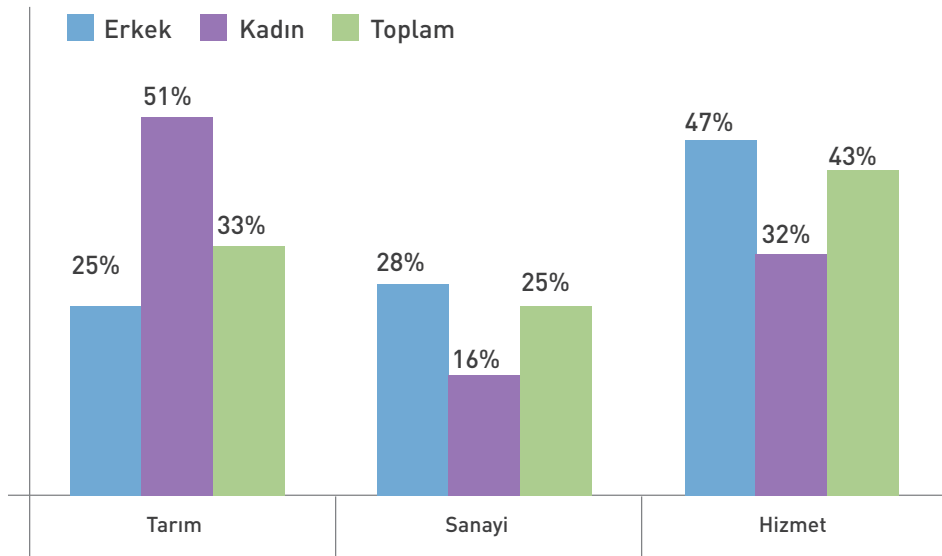
Tablo 16: İstihdamın İktisadi Faaliyet Koluna Göre Dağılımı

	Erkek		Kadın		Toplam	
	2010 (Bin)	2013 (Bin)	2010 (Bin)	2013 (Bin)	2010 (Bin)	2013 (Bin)
Tarım	145	138	119	109	264	248
	27%	25%	55%	51%	35%	33%
Sanayi	147	153	38	34	185	187
	27%	28%	18%	16%	25%	25%
Hizmet	244	255	59	68	303	323
	46%	47%	27%	32%	40%	43%
Toplam	535	546	215	212	751	757
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kaynak: TÜİK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04/09.12.2014)

İstihdam gelişiminin iktisadi faaliyet kolları bazında gelişimi incelendiğinde; hizmet sektöründeki istihdamın hem kadın hem erkekte belirtilen dönemde artış gösterdiği görülmektedir. Hizmet sektöründe istihdam kadınlarda 5 puan, erkeklerde 2 puan artmıştır. Tarım sektöründeki istihdam ise kadınlarda 4 puan, erkeklerde 2 puan düşüş göstermiştir. Sanayi sektöründeki istihdam gelişimi incelendiğinde ise erkeklerde 1 puan artış ile toplam istihdamdaki payının %28'e yükseldiği, kadınlarda ise 2 puan düşüş göstererek %16'ya gerilediği görülmektedir. Kadınlarda istihdam 3 bin kişi gerilemiştir. Özellikle tarım sektöründe yaşanan 10 bin kişi istihdam gerilemesi toplamdaki kadın istihdamındaki toplam düşüşte etkili olmuştur. Kadınlarda istihdam sanayi sektöründe 4 bin kişi gerilemiş, hizmet sektöründe ise 9 bin kişi artış göstermiştir.

Şekil 3: İstihdamın İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, 2013, 15+ Yaş

Kaynak: TÜİK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04/09.12.2014)

İşteki duruma göre istihdam gelişimi incelendiğinde 2010-2013 döneminde ücretli veya yevmiyeli istihdam kadınlarda 12 bin, erkeklerde 30 bin kişi artmıştır. Ücretli veya yevmiyeli çalışmadaki bu artışlar toplam istihdam içerisindeki yüzdesel ayrımında incelendiğinde ise 2010-2013 döneminde erkeklerde ücretli veya yevmiyeli çalışma şeklinin toplam istihdamdaki payının 4 puan, kadınlarda 6 puan arttığı görülmektedir.

Ücretsiz aile işçisi olarak çalışma ise kadınlarda 2 bin erkeklerde ise 5 bin düşüş göstermiş olsa da toplam istihdam içerisindeki payı kadınlarda değişmemiş erkeklerde ise %1 düşüş göstermiştir. 2010 yılında kadınların ücretsiz aile işçisi olarak istihdamı toplam ücretsiz aile işçisi istihdamının %71'ini oluştururken 2013 yılında bu çalışma türü kadınlar arasında ağırlığını arttırmış ve %73'e yükselmiştir.

İşveren veya kendi hesabına çalışma şekli cinsiyet ayrımında 2010-2013 döneminde incelendiğinde, 2013 itibarıyla kadınlar arasında daha az yaygın hale geldiği bu tür iş durumunda kadın istihdamın toplam istihdama oranının %17'den %12'ye gerilediği, erkekler arasında girişimciliğin (işveren ve kendi hesabına çalışanların) %83'den %88'e yükseldiği görülmektedir.

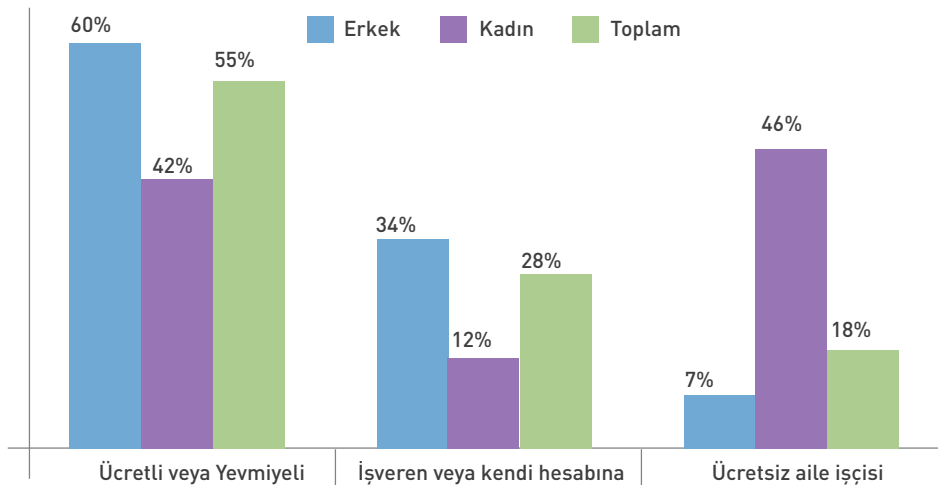
Tablo 17: İşteki Duruma Göre İstihdam Edilenler- Yüzdesel Ayrımında

	Erkek		Kadın		Toplam	
(Bin)	2010	2013	2010	2013	2010	2013
Ücretli veya yevmiyeli	297	327	77	89	374	415
	56%	60%	36%	42%	50%	55%
İşveren veya kendi hesabına	197	184	40	26	237	209
	37%	34%	19%	12%	32%	28%
Ücretsiz aile işçisi	41	36	99	97	140	133
	8%	7%	46%	46%	19%	18%
Toplam	535	546	215	212	751	757
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

İstihdam işteki durum ve tarım-tarım dışı sektörler ayrımında incelendiğinde hem kadın hem erkeklerde istihdam artışlarının tarım dışı sektörlerde yaşandığı görülmektedir. Tarım sektöründeki istihdam azalışı özellikle işveren veya kendi hesabına istihdam türünde gözlemlenmektedir. Tarım sektöründe İşveren veya kendi hesabına çalışan kişilerin sayısı erkeklerde 103 binden 93 bine kadınlarda 16 binden 8 bine gerilemiştir.

Şekil 4: İstihdamın İşteki Duruma Göre Dağılımı, 2013, 15+ Yaş

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Tablo 18: İsteki Duruma Göre Tarım / Tarım Dışı Sektörler Ayrımında İstihdam Edilenler, Erkek, 15+ Yaş, (Bin)

	2010			2013		
	Tarım dışı	Tarım	Toplam	Tarım dışı	Tarım	Toplam
Ücretli veya yevmiyeli	283	14	297	308	18	327
İşveren veya kendi hesabına	94	103	197	91	93	184
Ücretsiz aile işçisi	14	28	41	9	27	36

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 10.12.2014)

Tablo 19: İsteki Duruma Göre Tarım / Tarım Dışı Sektörler Ayrımında İstihdam Edilenler, Kadın, 15+ Yaş (Bin)

	2010			2013		
	Tarım dışı	Tarım	Toplam	Tarım dışı	Tarım	Toplam
Ücretli veya yevmiyeli	68	9	77	79	9	89
İşveren veya kendi hesabına	24	16	40	18	8	26
Ücretsiz aile işçisi	5	94	99	5	92	97

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 10.12.2014)

2010 yılına göre 2013 yılında bölgede tarım dışı sektörde ücretlilerde kadın istihdamı artarken, işveren veya kendi hesabına çalışanlarda düşüş yaşanmıştır.

Bölgede 2010 ile 2013 yılları arasında lise altı mezun erkeklerde sanayi sektöründe 6 bin, lise ve dengi meslek okulu mezunu ile yüksek öğretim mezunu erkeklerde ise 3'er bin kişilik bir istihdam artışı yaşanmıştır. En yüksek istihdam artışı ise 11 bin kişilik artış ile hizmet sektöründe yüksek öğretim mezunlarında gerçekleşmiştir.

Tablo 20: Eğitim Durumuna ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (Erkek)

	2010				2013			
	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
Erkek								
Okuma yazma bilmeyen	5	0	1	7	2	1	1	4
Lise altı	123	108	132	363	120	114	129	363
Lise ve dengi meslek okulu	14	28	52	93	14	25	55	94
Yükseköğretim	3	10	59	72	2	13	70	85
Toplam	145	147	244	535	138	153	255	546

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Bölgede 2010-2013 yılları arasında lise altı eğitim seviyesine sahip kadınlarda sanayi sektöründe istihdamda 5 bin kişilik bir daralma yaşanırken, aynı eğitim seviyesine sahip kadınlarda hizmet sektöründe 4 bin kişilik bir artış sağlanmıştır. Aynı dönemde hizmet sektöründe lise ve dengi meslek okulu mezunu kadınlarda 2, yükseköğretim mezunu kadınlarda ise 3 bin kişilik bir istihdam artışı ortaya çıkmıştır.

Tablo 21: Eğitim Durumuna ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler (Kadın)

	2010				2013			
	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
Kadın								
Okuma yazma bilmeyen	21	1	1	22	16	1	1	19
Lise altı	93	32	21	146	90	27	25	142
Lise ve dengi meslek okulu	4	4	11	19	3	3	13	19
Yükseköğretim	0	2	26	29	0	2	29	32
Toplam	119	38	59	215	109	34	68	212

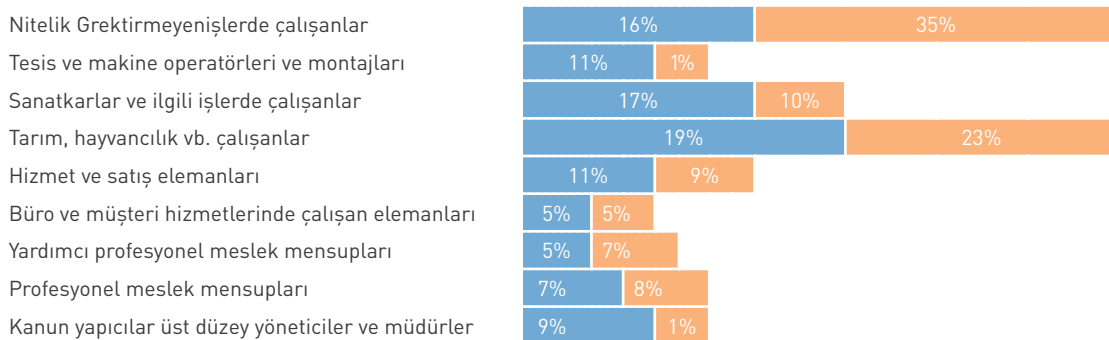
Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Tablo 22: Meslek Grubuna (ISCO 88) Göre İstihdam Edilenler, 2012, +15 Yaş (Bin)

2012	Toplam	%	Erkek	%	Kadın	%
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	49	7%	47	9%	2	1%
Profesyonel meslek mensupları	56	8%	40	7%	16	8%
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	40	5%	26	5%	14	7%
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	36	5%	26	5%	10	5%
Hizmet ve satış elemanları	79	11%	61	11%	18	9%
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	149	20%	104	19%	44	23%
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	116	16%	95	17%	20	10%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	61	8%	59	11%	2	1%
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	155	21%	86	16%	69	35%
Toplam	741	100%	546	100%	195	100%

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 09.12.2014)

Meslek grubu ayrımında incelendiğinde istihdamın oransal olarak en yüksek olduğu meslek grupları %21 ile nitelik gerektirmeyen işler ve %20 ile nitelikli tarım, hayvancılık, ormancılık ve su işleri, %16 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar olduğu görülmektedir. Erkeklerde istihdamın meslek grubu bazında dağılımı incelendiğinde en yüksek payı nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su işlerinde çalışanlar oluşturmaktadır. İkinci sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar gelmektedir. Kadın istihdamında ise öne çıkan meslek grubunda %35 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar gelmektedir. Kadınlarda en yüksek paya sahip ikinci meslek grubu nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su işlerinde çalışanlardan oluşmaktadır. Kadınların toplam istihdamları içerisinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışma %35 gibi önemli bir yere sahipken erkeklerde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışma toplam istihdamın %16'sını oluşturmaktadır.

Şekil 5: Meslek Grubuna (ISCO 88) Göre İstihdam Edilenler, 2012, +15 Yaş

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 09.12.2014)

Tablo 23: Erkeklerde Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler, 2010-2013

Erkek	2010 (Bin)					2013 (Bin)				
	Kayıtlı Değil	%	Kayıtlı	%	Toplam	Kayıtlı Değil	%	Kayıtlı	%	Toplam
Tarım	108	74%	37	26%	145	88	64%	51	37%	138
Sanayi	53	36%	94	64%	147	41	27%	113	74%	153
Hizmet	78	32%	166	68%	244	53	21%	202	79%	255
Toplam	239	45%	297	56%	535	181	33%	365	67%	546

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

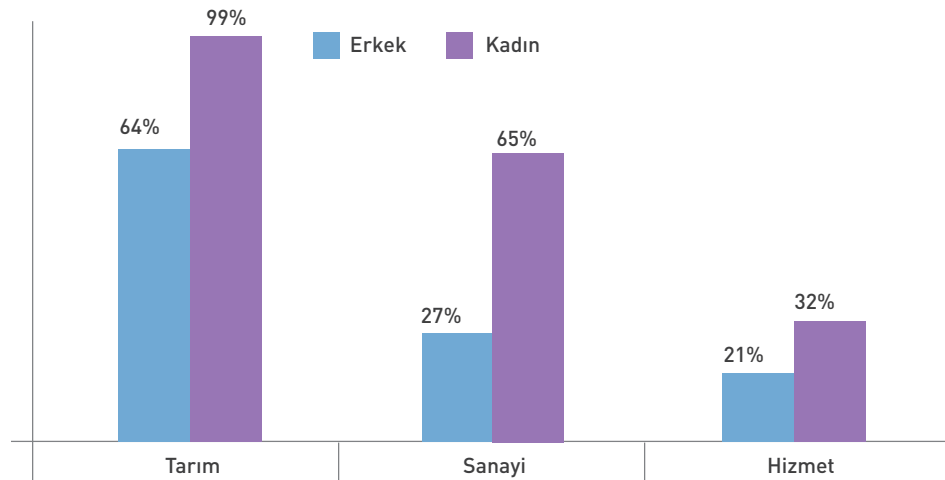
2013 itibariyle istihdam edilen erkeklerin %33'nün kayıtsız (sosyal güvencesiz) olarak çalıştığı görülmektedir. Kayıt dışı çalışmanın en yaygın olduğu iktisadi faaliyet kolu %64 ile tarımdır. 2010 yılı ile karşılaştırmalı incelendiğinde, 2010 yılında %45 olarak gerçekleşen kayıt dışı istihdam 2013'de %33'e gerilemiştir. Aynı doğrultuda kayıtlı çalışma da 2010'dan 2013 yılına %56'dan %67'ye çıkmıştır.

2013 itibariyle kadınların %72'si kayıt dışı çalışmaktadır. Kadınlarda da erkeklerde olduğu gibi kayıt dışı istihdamın en yaygın olduğu iktisadi faaliyet kolu tarımdır. Tarımda kayıt dışı çalışma kadınlarda %99 gibi yüksek bir düzeydedir. Tarımdan sonra sanayi kayıt dışı çalışmanın yaygın olduğu (ikinci iktisadi faaliyet koludur. 2010 itibariyle kadınlarda kayıt dışı istihdam %79 iken 2013 yılında bu oran %72'ye gerilemiştir. Kayıtlı istihdam %21'den %28'e yükselmiştir. Bu artışta Sanayi ve hizmet sektörlerindeki kayıtlılık oranlarının artması etkili olmuştur. Tarımda ise 2010-2013 yılları arasında kayıt dışı istihdamda %1 artış gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Kadınlarda Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler, 2010-2013

Kadın	2010 (Bin)					2013 (Bin)				
	Kayıtlı Değil	%	Kayıtlı	%	Toplam	Kayıtlı Değil	%	Kayıtlı	%	Toplam
Tarım	117	98%	2	2%	119	108	99%	1	1%	109
Sanayi	30	79%	8	21%	38	22	65%	12	35%	34
Hizmet	23	39%	36	61%	59	22	32%	46	68%	68
Toplam	170	79%	46	21%	215	152	72%	59	28%	212

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Şekil 6: İstihdamda Kayıt Dışı Çalışanların Payı, 2013, 15+ Yaş

Kaynak: TUIK Hane Halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

C-İşsizlik

İşsizlik oranı 2010'dan 2013 yılına tüm yaş gruplarında düşüş göstermiştir. 15-19 ve 20-24 yaş gruplarında işsizlik oranları sırasıyla %6,3 ve %6 puan düşüş göstermiştir. Aynı şekilde kadınlarda 15-19 yaş grubunda yaşanan %10,5 puanlık düşüş dikkat çekicidir. Erkeklerde işsizlik oranının en çok düşüş gösterdiği yaş grubu ise %7,4 puanlık düşüşle 20-24 yaş grubu olmuştur.

Tablo 25: Yaş Grupları Bazında İşsizlik Oranları

	Erkek		Kadın		Toplam	
	2010 [%]	2013 [%]	2010 [%]	2013 [%]	2010 [%]	2013 [%]
15-19	11,5	6,9	17,4	6,9	13,2	6,9
20-24	16,9	9,5	18,6	15,9	17,5	11,5
25-34	8,4	4,9	12,0	8,5	9,5	5,9
35-54	5,6	3,0	6,1	2,3	5,7	2,8
55+	4,7	2,0	0,2	0,2	3,5	1,6

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04/11.12.2014)

Eğitim durumuna göre işsizlik oranları incelendiğinde tüm eğitim gruplarında işsizlik oranlarında düşüş görülmektedir. Erkeklerde düşüş en çok okuma yazma bilmeyen grup ve lise ve dengi meslek okulu gruplarında yaşanmıştır. Kadınlarda ise en çok düşüşün yaşandığı gruplar lise ve dengi meslek okulu ile yükseköğretim mezunu gruplardır.

Tablo 26: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranları ve Değişimi

	Erkek			Kadın		
	2010 [%]	2013 [%]	2010-2013 Değişim	2010 [%]	2013 [%]	2010-2013 Değişim
Okuma yazma bilmeyen	9.6	2.7	-6.9	1.2	0.3	-0.9
Lise altı	7.7	4.4	-3.3	6.7	3.4	-3.3
Lise ve dengi meslek okulu	9.5	4.8	-4.7	24.7	15.4	-9.3
Yükseköğretim	6.5	3.6	-2.9	17.7	11.1	-6.6

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Erkeklerde işsizlerin eğitim durumuna ve son çalıştıkları iktisadi faaliyet koluna göre dağılımı incelendiğinde, özellikle lise altı eğitim düzeyinde ve sanayi ve hizmet sektörlerinde çalışmış kişilerin işsiz nüfusun büyük bir kısmını oluşturduğu gözlemlenmektedir. 2013 itibarıyla erkeklerde işsizlerin %80'inin son çalıştığı iktisadi faaliyet kolunun sanayi ve hizmet sektörleri olduğu, sanayi ve hizmet sektörlerindeki işsizlerin eğitim durumlarına bakıldığında da sanayi sektöründeki işsizlerin %80'ninin, hizmet sektöründeki işsizlerin %50'sinin lise altı eğitim düzeyinde olduğu görülmektedir. Hizmet sektöründe çalışmış işsizlerde lise ve dengi meslek okulu ve yükseköğretim mezunlarının oranı diğer sektörlerle göre daha yüksektir.

Tablo 27: Yaş Grubuna ve Eğitim Durumuna Göre İşsizler, 2013, 15+ Yaş (Bin)

2013	Okuma yazma bil-meyen			Lise altı			Lise ve dengi meslek okulu			Yükseköğretim			Toplam		
	Top-lam	Er-kek	Kadın	Top-lam	Er-kek	Kadın	Top-lam	Er-kek	Kadın	Top-lam	Er-kek	Kadın	Top-lam	Er-kek	Kadın
15-19	0			3	3	1	1	1	0	0		0	4	3	1
20-24	0			2	2	0	3	1	1	4	2	2	9	5	4
25-34	0	0		7	5	2	3	2	2	3	1	2	13	8	5
35-54	0	0		8	6	2	1	1	0	0	0	0	10	8	2
55+	0		0	1	1		0	0		0			1	1	0
Toplam	0	0	0	22	17	5	8	5	3	7	3	4	37	25	13

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Tablo 28: Erkeklerde Eğitim Durumuna ve Son Çalışılan İktisadi Faaliyet Koluna Göre İşsizler

Erkek	2010					2013				
	Okuma yazma bilme-yen	Lisealtı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükse-köğretim	Toplam	Okuma yazma bilme-yen	Lisealtı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükse-köğretim	Toplam
Tarım	0	4	1	0	5		2	0	0	3
Sanayi	0	15	3	1	19		5	3	2	1
Hizmet	0	10	5	4	19		5	3	2	10
8 yıldan önce işten ayrılanlar		0	0	0	1		0			0
Daha önce çalışmamış olanlar		1	1	1	2		0	0	0	1
Toplam	1	30	10	5	46	0	17	5	3	25

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Tablo 29: Kadınlarda Eğitim Durumuna ve Son Çalışılan İktisadi Faaliyet Koluna Göre İşsizler

Kadın	2010					2013				
	Okuma yazma bilme-yen	Lisealtı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükse-köğretim	Toplam	Okuma yazma bilme-yen	Lisealtı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükse-köğretim	Toplam
Tarım	0	1	0	0	2		1	0	0	1
Sanayi	0	2	1	1	4		1	0	0	2
Hizmet	0	4	3	3	10		3	2	2	7
8 yıldan önce işten ayrılanlar	0	0	0	0		1	0		0	1
Daha önce çalışmamış olanlar		2	2	2	6		1	1	1	3
Toplam	0	10	6	6	23	0	5	3	4	13

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 04.12.2014)

Tablo 30: Kadınlarda İş Arama Süresine ve Son Çalışılan İktisadi Faaliyet Koluna Göre İssizler, 2013, 15+ Yaş (Bin)

(Bin)	Tarım	Sanayi	Hizmet	8 yıldan önce işten ayrılanlar	Daha önce çalışmamış olanlar	Toplam
1 yıl yıldan az	1	1	5	0	2	9
1 yıl ve daha çok	0	0	2	0	1	3
İş bulmuş başlamak için bekleyen		0	0			0
Toplam	1	2	7	1	3	13

Source: TURKSTAT Household labour force statistics; www.tuik.gov.tr (Access date: 15.12.2014)

Tablo 31: Kadınlarda Son Çalışılan İşteki Duruma ve İş Arama Süresine Göre İssizler, 2013, 15+Yaş (Bin)

	1 yıl yıldan az	1 yıl ve daha çok	İş bulmuş başlamak için bekleyen	Toplam
Ücretli veya yevmiyeli	7	2	0	9
İşveren veya kendi hesabına	0	0		0
Ücretsiz aile işçisi	0			0
Daha önce çalışmamış olanlar	2	1		3
8 yıldan önce işten ayrılanlar	0	0		1
Toplam	9	3	0	13

Kaynak: TUIK Hane halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 15.12.2014)

İşsiz kadınların büyük bölümü daha önce ücretli veya yevmiyeli olarak çalışma deneyimine sahiptir ve bir yıldan az süredir işsizdir. 13 bin işsiz kadının 3 bini daha önce çalış ma deneyimine sahip değildir.

III-İŞKUR İSTATİSTİK YILLIĞI VERİLERİNE GÖRE KONYA İŞ-GÜCÜ PİYASASI VE AKTİF İŞGÜCÜ PİYASASI POLİTİKALARI (2010-2013)

2013 yılında İŞKUR Konya İl Müdürlüğüne 32555 erkek, 14038 kadın olmak üzere toplam 46593 başvuru yapılmıştır. Bunun sonucunda kayıtlı işgücü rakamı kadınlarda 24977'ye, erkeklerde 59227'ye ulaşmıştır. Kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsiz arasında toplam 21329 kişi fark bulunmaktadır. Söz konusu fark, işi olup daha iyi/farklı bir iş arayan kişilerden oluşmaktadır.

2010 yılından 2013 yılına yapılan başvurularda toplam 24006 kişi artış olmuştur. Bu artışın %29'u kadınlarda, %71'i erkeklerde gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda 2010 yılında %82'si erkeklerden %18'si kadınlardan oluşan kayıtlı işgücündeki dağılım 2013 yılında %70 erkekler ve %30 kadınlar olarak değişmiştir. Kadınların kayıtlı işgücündeki payı 12 puan artmıştır. Ancak bu oransal artış işsizlik rakamlarına da yansımış 2010 yılında %19 olan kadınların kayıtlı işsiz oranındaki payı 2013 yılında %31'e çıkmıştır. Kayıtlı işsiz sayısı 2010 yılından 2013 yılına kadınlarda 14268 kişi, erkeklerde 20565 kişi artmıştır.

Tablo 32: İŞKUR'a Kayıtlı İşgücü ve İşsizler, 2010-2013

	2010			2013		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Yapılan başvurular	15546	7041	22587	32555	14038	46593
Kayıtlı İşgücü	26144	5613	31757	59227	24977	84204
Kayıtlı İşsiz	22746	5296	28042	43311	19564	62875

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllıkları, 2010 ve 2013

Tablo 33: Açık İşler ve İşe Yerleştirme (2010-2013)

	2010			2013		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Yıl İçinde Alınan Açık İş			3334			25710
İşverene Yapılan Takdim	12726	1659	14385	63951	22567	86518
İşe Yerleştirme	2098	613	2711	11882	3321	15203

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllıkları, 2010 ve 2013

Yıl içerisinde toplam 3334 açık iş alınmış olup bunlardan 2711'ine işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleştirmenin açık işe oranı 2010'da %81 iken bu oran 2013 yılında %59'a gerilemiştir.

Tablo 34: 2010-2013 Yılları Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsizler

	2010				2013		2010			2013		
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
15-19	469	186	2,086	1,143	2%	4%	5%	6%	0	0		0
20-24	3,889	1,457	8,181	4,606	17%	28%	19%	24%	1	4	2	2
25-29	6,181	1,509	10,352	4,471	27%	28%	24%	23%	2	3	1	2
30-34	4,789	926	8,033	3,357	21%	17%	19%	17%	0	0	0	0
35-39	3,566	560	5,750	2,505	16%	11%	13%	13%		0		
40-44	2,133	324	4,147	1,882	9%	6%	10%	10%	3	7	3	4
45-54	1,516	236	4,093	1,392	7%	4%	9%	7%				
55-64	190	83	594	194	1%	2%	1%	1%				
65+	13	15	75	14	0%	0%	0%	0%				
Toplam	22,746	5,296	43,311	19,564	100%	100%	100%	100%				

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllıkları, 2010 ve 2013

2010 yılından 2013 yılına, İŞKUR'a kayıtlı 20-29 yaş grubunda olan işsiz kadınların payı %56'dan 2013 yılında %47'ye gerilemiştir. Aynı dönemde kadınlarda kayıtlı işsiz sayısında 15-19 yaş, 35-54 yaş gruplarında artış görülmektedir.

Tablo 35: 2010-2013 Yılları Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı İşsizler

	2010		2013		2013	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Okuma-Yazma Bilmeyenler	264	225	376	313	2%	4%
Okur-Yazar Olanlar	157	57	252	223	17%	28%
İlköğretim	12,077	1,453	22,414	8,121	27%	28%
Ortaöğretim	7,113	1,940	12,041	5,083	21%	17%
Ön lisans	1,888	905	4,188	2,868	16%	11%
Lisans	1,208	684	3,906	2,830	9%	6%
Yüksek Lisans	36	32	130	126	7%	4%
Doktora	3	0	4	0	1%	2%
Toplam	22,746	5,296	43,311	19,564	0%	0%
Toplam	22,746	5,296	43,311	19,564	100%	100%

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllıkları, 2010 ve 2013

Eğitim durumlarına göre kayıtlı işsizlerin dağılımı incelendiğinde hem kadın hem erkekte en yüksek kayıtlı işsiz artışının ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarında olduğu görülmektedir. Bu eğitim gruplarından sonra en yüksek artış ön lisans ve lisans mezunlarında yaşanmıştır.

2013 itibarıyla işsizliğin en yüksek olduğu grup hem kadın hem erkekte ilköğretim mezunlarıdır.

Tablo 36: Yapılan Başvuruların Yaş Grubuna Göre Dağılımı

	2010		2013	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
2013				
15-19	1,174	809	2,173	1,197
20-24	4,490	2,280	6,606	3,492
25-29	3,461	1,328	7,122	2,905
30-34	2,122	937	5,744	2,349
35-39	1,634	720	4,326	1,801
40-44	1,215	502	3,133	1,318
45-54	1,202	366	2,981	892
55-64	225	88	433	81
65+	23	11	37	3
Toplam	15,546	7,041	32,555	14,038

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllıkları, 2010 ve 2013

Yapılan başvuruların eğitim grubu incelendiğinde yapılan başvuruların erkeklerde %59'unu, kadınlarda %46'sını ilköğretim mezunları oluşturmaktadır. İlköğretim mezunlarından sonra başvuruların en yoğun gruplar sırasıyla orta öğretim ve ön lisans mezunlarıdır.

Tablo 37: Yapılan Başvuruların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

	2010		2013	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Okuma-Yazma bilmeyenler	2526	1375	215	108
Okur-Yazar Olanlar	388	105	132	148
İlköğretim	7729	2675	19,300	6,488
Ortaöğretim	3337	1673	7,754	3,672
Ön lisans	737	623	2,645	1,852
Lisans	799	568	2,421	1,701
Yüksek Lisans	30	21	85	69
Doktora	0	1	3	0
Toplam	15546	7041	32,555	14,038
Toplam	15,546	7,041	32,555	14,038

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllıkları, 2010 ve 2013

2013 yılında İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü piyasası programları çerçevesinde 3 temel program çerçevesinde toplam 241 kurs ve program açılmıştır. 3 temel programın içerdiği kurs ve program sayıları ise: "Mesleki Eğitim Kursları; 48 kurs", "Girişimcilik Eğitim Programı; 14 program" ve "İşbaşı Eğitim Programı; 179 program"dır.

Bu kurs ve programlara toplam 2280 kişi katılmış olup, katılımcıların %47'si erkek, %53'ü kadındır. Özellikle mesleki eğitim kurslarına katılımı kadınlara oranla daha yüksek katılım göstermişlerdir. Türkiye genelinde 2009-2013 yılları arasında İŞKUR tarafından aktif işgücü piyasası programları çerçevesinde açılan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programlarının katılımcılarının %42'si kadındır (Karadeniz, Yılmaz 2014:66). Söz konusu programların özellikle gençlerin ve kadınların istihdam edilebilirliğini arttırmada önemli bir rolü bulunmaktadır (Karadeniz, ve arkadaşları, 2013, Akbaş, 2017). Denizli'de söz konusu programların etki değerlemesini yapan bir çalışma, özellikle İŞKUR'un düzenlediği işbaşı eğitim programlarının kadın istihdamına olumlu etkisi bulunduğunu

tespit etmiştir (Akbaş,2017).

Tablo 38: Konya İli 2013 Yılı Aktif işgücü Piyasası Programları

Konya			2013 Yılı
Mesleki Eğitim Kursları (MEK)	Kurs Sayısı		48
	Kursiyer Sayısı	Erkek	327
		Kadın	465
		Toplam	792
Girişimcilik Eğitim Programı (GEP)	Program Sayısı		14
	Katılımcı Sayısı	Erkek	176
		Kadın	198
		Toplam	374
İşbaşı Eğitim Programı (İEP)	Program Sayısı		179
	Katılımcı Sayısı	Erkek	558
		Kadın	556
		Toplam	1,114
Toplam Katılımcı Sayısı	Toplam Program Sayısı		241
	Katılımcı Sayısı	Erkek	1061
		Kadın	1219
		Toplam	2280

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllığı, 2013

2013 yılında düzenlenen kurs ve programlara katılan kursiyerlerin yaş grupları incelendiğinde kadınlarda %50'sinin, erkeklerde %61'inin 20-29 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyleri ise ağırlıklı ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarından oluşmaktadır. (Kadınlarda ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarının payı %72, erkeklerde %78'dir.

Tablo 39: 2013 Yılında Konya'da Yaş Gruplarına Göre Kursiyerler/Katılımcılar

	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
15 -19	163	170	15%	14%
20 -24	382	389	36%	32%
25 -29	262	225	25%	18%
30 -34	125	175	12%	14%
35 -39	74	111	7%	9%
40 -44	33	96	3%	8%
45-49	16	27	2%	2%
50-54	4	24	0%	2%
55-59	1	2	0%	0%
60-64	1	0	0%	0%
65+	0	0	0%	0%
Total	1061	1219	100%	100%

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllığı, 2013

Tablo 40: 2013 Yılında Konya'da Öğrenim Durumuna Göre Kursiyerler /Katılımcılar

	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Okuma-Yazma Bilmeyenler	1	1	0%	0%
Okur-Yazar Olanlar	1	43	0%	4%
İlköğretim	464	503	44%	41%
Ortaöğretim	359	377	34%	31%
Önlisans	135	194	13%	16%
Lisans	98	100	9%	8%
Yüksek Lisans	3	1	0%	0%
Doktora	0	0	0%	0%
Toplam	1061	1219	100%	100%

Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllığı, 2013

IV-KONYA İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI (2014)

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs - 27 Haziran 2014 tarihleri arasında Türkiye genelinde gerçekleştirilmiştir. 2013 yılında işverenlere uygulanan anket soru formu toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çalışan ve proje ekibinde yer alan akademik personel tarafından revize edilmiştir. 2014 yılı anket soru formuna işverenlerin açık işler bölümüne ilgili mesleklerde cinsiyete göre talep soruları eklenmiştir. Ayrıca soru formuna teminde güçlük nedenleri arasına kadınların işgücüne katılmasına etki yapan, çalışma saatleri, işyerinin uzaklığı, kreş konularında sorula eklenerek, kadınların işgücüne katılımını belirleyecek konularda ilave verilerin toplanması amaçlanmıştır. Anket 110.509 işyerine yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir (İŞKUR, Konya İPTA, 2014). Örneklem çerçevesi olarak Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Revize 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri araştırmaya dahil edilmiş, örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir (İŞKUR, Konya İPTA, 2014) .

A-İşyerleri Ve Mevcut İstihdam

Tablo 41: İşyeri Büyüklüğü ve Sektörel Dağılımı 2014, Konya

Sektörlere göre işyeri sayıları	1-9	10-49	50-249	250+	Genel Toplam	Genel toplam %
Madencilik ve taş ocakçılığı	7	25	3	0	36	1%
İmalat	148	974	246	19	1387	32%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	2	3	2	8	0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetim ve iyileş faal	0	5	2	1	8	0%
İnşaat	303	349	58	2	712	17%
Toptan ve perakende ticaret	310	658	48	3	1020	24%
Ulaştırma ve depolama	74	144	17	2	237	6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	41	97	13	0	151	4%
Bilgi ve iletişim	3	12	2	0	17	0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	13	23	2	0	38	1%
Gayrimenkul faaliyetleri	7	18	1	0	26	1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	63	108	7	0	179	4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	42	46	38	17	143	3%
Eğitim	27	97	13	1	138	3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9	69	11	5	94	2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5	6	1	0	12	0%
Diğer hizmet faaliyetleri	50	35	2	0	87	2%
Toplam	1103	2668	469	53	4293	100%

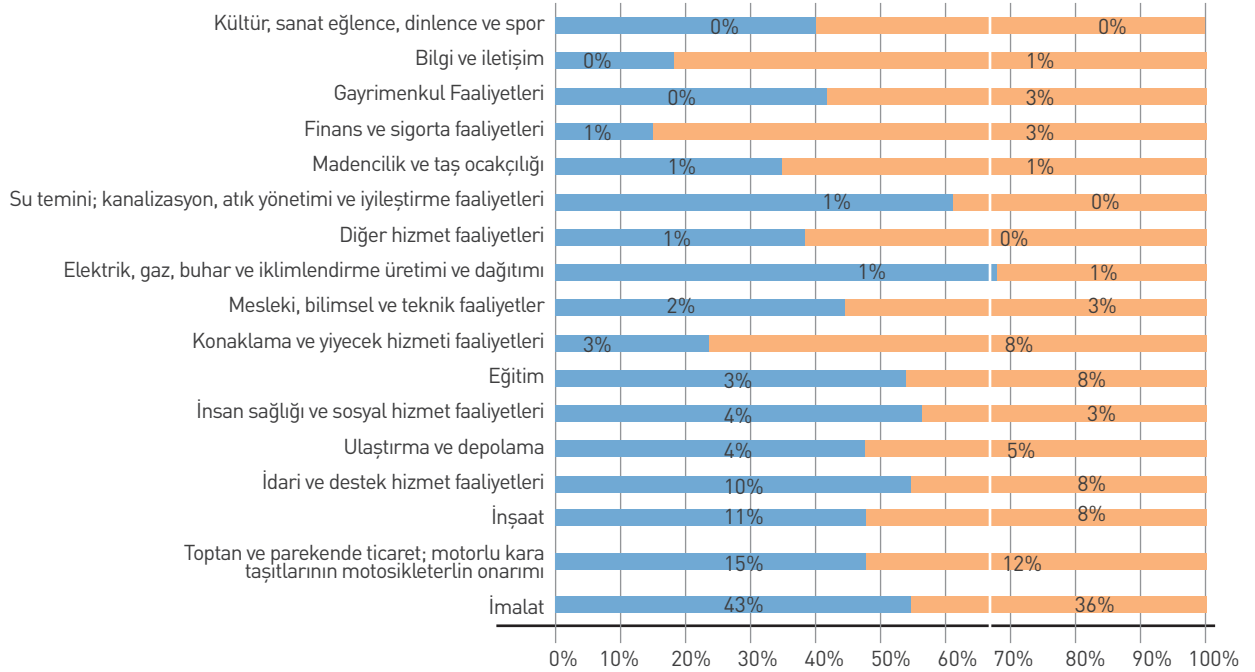
Kaynak: İŞKUR İstatistik Yıllığı, 2013

Konya'da imalat sektörü önde gelen sektördür; toplam işyerlerinin %32'sini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde imalat sektöründeki işyerlerinin oranı ise %25'tir. İkinci en yüksek işyeri sayısına sahip sektör ise %24 oran ile toptan perakende ve ticarettir. Toptan perakende ve ticarete ise Türkiye ortalaması %23'tür. İnşaat sektörü toplam işyeri sayısının %17'sini oluşturmakta olup, üçüncü sırada gelmektedir.

Konya'da 2013 yılından 2014 yılına inşaat sektöründe bulunan iş yeri sayısında %3, imalat sektöründeki işyeri sayısında %1 düşüş yaşanırken toptan perakende ve ticaret sektöründeki işyeri sayısında 2 puan artış yaşanmıştır.

250 ve üzeri çalışan sayısına sahip işyerlerine bakıldığında; bu işyerlerinin çoğunlukta imalat sektörü ve idari ve destek hizmet faaliyetlerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Çalışanlar, 2014

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014)

Sektörlere göre çalışan sayıları incelendiğinde imalat sektörünün hem Konya'da hem Türkiye genelinde öne çıkan sektör olduğu görülmektedir. Konya'da imalat sektöründe çalışan sayısı Türkiye genelinde imalat sektöründe çalışan sayısından 7 puan daha yüksektir. İnşaat ve sağlık hizmetleri sektörlerinde de Konya'nın Türkiye ortalamasının üzerinde bir oranda çalışana sahip olduğu görülmektedir. Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetlerinde ise Konya'nın Türkiye ortalamasının 5 puan altında bir değerde çalışan yüzdesine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 42: Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları, (%) 2014

Sektörler	Konya		Türkiye	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Madencilik ve taş ocakçılığı	96%	4%	94%	6%
İmalat	91%	9%	76%	24%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım	91%	9%	88%	12%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	89%	11%	91%	9%
İnşaat	96%	4%	91%	9%
Toptan ve perakende ticaret	86%	14%	73%	27%
Ulaştırma ve depolama	94%	6%	84%	16%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	71%	29%	69%	31%
Bilgi ve iletişim	84%	16%	65%	35%
Finans ve sigorta faaliyetleri	69%	31%	54%	46%
Gayrimenkul faaliyetleri	90%	10%	76%	24%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	80%	20%	64%	36%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	74%	26%	70%	30%
Eğitim	57%	43%	49%	51%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	45%	55%	41%	59%
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	88%	12%	77%	23%
Diğer hizmet faaliyetleri	82%	18%	68%	32%
Toplam	86%	14%	74%	26%

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014)

Sektörlere göre çalışan sayısı cinsiyet ayrımında incelendiğinde, “madencilik ve taş ocakçılığı” gibi beden gücü gerektiren işlerin erkeklerde yoğunlaştığı görülmektedir. Kadınların çalışma oranının yüksek olduğu sektörler ise insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile eğitim ve finans sektörleri olmuştur. Türkiye verileri ile kıyaslandığında ise bazı sonuçların özellikle Türkiye’de o sektörlerdeki kadın çalışma oranının altında olduğu görülmektedir. Örneğin imalat sektöründe kadın çalışan oranı Türkiye genelinde %24 iken Konya’da ise %9’dur. İmalat sektörünün bölgede önde gelen sektör olduğu göz önüne alındığında bu fark dikkat çekicidir. Finans ve sigorta faaliyetlerinde Türkiye geneli kadın çalışan oranı %46 iken Konya’da bu oran %31’dir. Aynı şekilde bilgi ve iletişim sektöründe Türkiye ortalaması kadın çalışan oranı %35 iken Konya’da %16’dır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları, (%) 2014

Meslek Grupları	Konya		Türkiye	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	67%	33%	55%	45%
Hizmet Ve Satış Elemanları	76%	24%	73%	27%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	78%	22%	69%	31%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	87%	13%	85%	15%
Profesyonel Meslek Mensupları	73%	27%	59%	41%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	97%	3%	87%	13%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	84%	16%	78%	22%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	96%	4%	83%	17%
Yöneticiler	91%	9%	76%	24%
Toplam	86%	14%	74%	26%

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014)

Cinsiyet ayrımında meslek gruplarına göre çalışanların dağılımı incelendiğinde Konya'da kadınların tüm meslek gruplarında Türkiye ortalamasının altında bir oranda istihdama katıldığı görülmektedir. Konya'da kadınların en yüksek çalışma oranına sahip meslek grubu %33 çalışma oranı ile "büro hizmetleri" olmuştur. İkinci sırada %27 ile profesyonel meslek mensupları gelmektedir. Ancak bu meslek grubunda da Konya, Türkiye ortalamasının (%41) oldukça altındadır.

B-Açık İşler

Konya'da 4293 işyerinden 1253 işyerinde açık iş bulunmaktadır. Açık iş bulunan işyerlerinin %47'si imalat, %23'ü ise toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, %7'si inşaat, %4,6'sı konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Türkiye ortalamasına bakıldığında da bu sektörlerin öne çıktığı görülmekle birlikte bu sektörlerde Konya ortalaması ile Türkiye ortalaması arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Örneğin imalat sektöründeki açık iş veren işyeri sayısı oranı Konya'da %43 iken Türkiye ortalaması %29'dur. Aynı şekilde konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetlerinde Konya'da bu oran %39 iken Türkiye genelinde %27'dir (Konya, İPTA, 2014).

Konya'da açık iş oranı (açık işler/(açık iş + mevcut çalışan sayısı)) 2014'de %3,6 olarak hesaplanmıştır. Açık işlerin %58,6'sı imalat, %18,1'i toptan perakende ticaret, %5,1'i inşaat, %3,5'i konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, %3,4'ü İdari ve destek hizmet faaliyetleri, %2,8'i ulaştırma ve depolama faaliyetlerindedir. Konya İli'nde 2014 yılı itibariyle açık 4833 işin %6,4'ünde kadın %70'inde erkek tercih edilmektedir. Cinsiyet tercihi fark etmez diyenlerin oranı ise %23'dür. Konya'da açık işlerde erkeklerin kadınlara göre işverenler tarafından tercih edilme oranı yaklaşık 11 kat fazladır.

Madencilik ve taş ocakçılığı, inşaat, imalat ve ulaştırma depolama işlerinde erkek tercih oranı %70'in üzerindedir. Kadınların daha fazla tercih edildiği sektör yoktur. Bununla beraber cinsiyet tercihi göre bakıldığında fark etmez seçeneği de dikkate alındığında açık işlerin, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde %99, idari ve destek hizmet faaliyetlerinde %72, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde %59, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe %43, imalat sektöründe %16 oranında kadınların tercih edilebileceği görülmektedir. Bu noktada, söz konusu sektörlerde kadınların istihdamının artırılmasına dönük politikaların izlenmesi yerinde olacaktır.

Tablo 44: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyet Tercihine Göre Dağılımı, 2014

Sektörler	Mevcut Oran (%)		Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı (%)	Cinsiyet Tercih (%)		
	Erkek	Kadın			Kadın	Erkek	Fark etmez
Madencilik ve taş ocakçılığı	96	4	19	2,1	0	94	6
İmalat	91	9	2834	4,7	4	83	12
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	91	9	3	0,2	0	0	100
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	89	11	19	1,9	44	56	0
İnşaat	96	4	248	1,6	2	92	6
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	86	14	879	4,2	10	57	33
Ulaştırma ve depolama	94	6	138	2,3	10	76	14
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	71	29	168	4,6	21	41	38
Bilgi ve iletişim	84	16	14	3,2	8	15	77
Finans ve sigorta faaliyetleri	69	31	20	2,9	0	0	100
Gayrimenkul faaliyetleri	90	10	24	4,7	4	42	54
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	80	20	99	3,2	8	33	60
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	74	26	165	1,2	6	28	66
Eğitim	57	43	50	1,3	12	8	80
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	45	55	137	2,6	10	1	89
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	88	12	3	1,5	0	33	67
Diğer hizmet faaliyetleri	82	18	13	1,2	0	100	0

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

Meslek gruplarına göre açık işler incelendiğinde, açık işlerin toplam çalışan sayısına oranında Konya'da ilk sırada sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar gelmektedir. İkinci sırada ise hizmet ve satış elemanları bulunmaktadır. Türkiye ortalaması incelendiğinde ise açık işlerde ilk iki sırada gelen meslek grupları ise tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile nitelikli tarım, ormancılık ve su işlerinde çalışanlardır (İŞKUR, Konya, İPTA, 2014).

Açık iş oranı %4'ün üzerinde olan meslekler, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar (%5,16), hizmet ve satış elemanlarıdır (% 4,41). Bununla beraber sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlarda erkek çalışan tercih oranı %93 gibi yüksek bir orandır. Söz konusu işlerde işgücü piyasasında erkekler lehine bir ayrışma mevcuttur. Kadınların ağır ve tehlikeli işlerde çalışamayacaklarına ilişkin önyargıların bulunması muhtemeldir. Belirtilen tablonun kısa vadede değişmesi zor görünmektedir. Kadın işçi tercih oranı en yüksek meslek grubu büro hizmetlerinde çalışan elemanlar oluşturmaktadır (%35). Bununla beraber meslek gruplarına ve cinsiyet tercihi göre bakıldığında; fark etmez seçeneği de dikkate alındığında, açık işlerin profesyonel meslek mensupları meslek grubunda %72, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda %65, hizmet ve satış elemanları meslek grubunda %63, yöneticiler meslek grubunda %57, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları grubunda %45 tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda ise %28'inde, kadınların tercih edilebileceği görülmektedir. Bu noktada, söz konusu meslek gruplarında kadınların istihdamının artırılmasına dönük politikaların izlenmesi yerinde olacaktır.

Tablo 45: Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Açık İşler, 2014

Sektörler	Mevcut Oran (%)		Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı (%)	Cinsiyet Tercihi (%)		
	Erkek	Kadın			Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	67	33	198	3,54	32	35	33
Hizmet Ve Satış Elemanları	76	24	502	4,41	10	37	53
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	78	22	710	3,89	11	74	15
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışan	87	13	29	1,82	0	77	23
Profesyonel Meslek Mensupları	73	27	375	3,64	5	28	67
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	97	3	1852	5,16	1	93	6
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	84	16	387	3,89	6	55	39
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	96	4	775	3,40	8	72	20
Yöneticiler	91	9	7	0,19	14	43	43

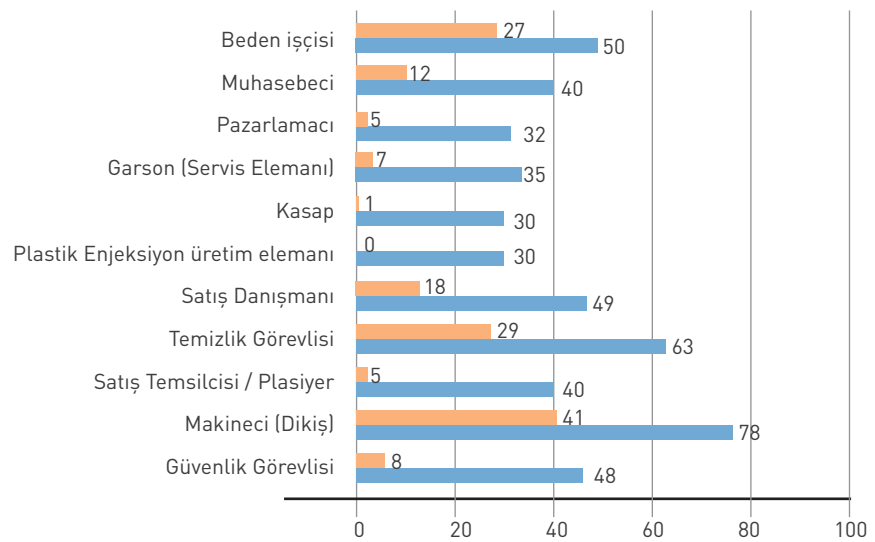
Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

2014'de en fazla açık işin bulunduğu ilk 20 mesleğin toplam açık işler içindeki oranı % 44'dür. Açık işlerde makineci (dikiş) ve temizlik görevlisi mesleklerinde kadınlar erkeklere göre daha fazla tercih edilmektedir. Bununla beraber cinsiyet fark etmez seçeneğini işaretleyenler de dikkate alındığında güvenlik görevlisi, satış danışmanı, muhasebeci, satış temsilcisi / plasiyer, pazarlamacı, garson (servis elemanı), plastik enjeksiyon üretim elemanı, kasap mesleklerinde kadınların çalışabilecekleri iş sayısının potansiyel olarak arttığı görülmektedir. İşverenlerin cinsiyet tercihlerinde kadın işçi tercih oranı ile birlikte fark etmez seçenekleri birlikte değerlendirildiğinde kadınlar için potansiyel açık iş sayısı 158'den 539'a yükselmektedir. Bu noktada kadınların yukarıda sayılan mesleklerde çalışabilmelerine ilişkin çalışmaların yapılması kadınların istihdamını arttırabilecektir.

Tablo 46 En Fazla Açık İşin Bulunduğu İlk Yirmi Mesleğin Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Mevcut Oran (%)		Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı (%)	Cinsiyet Tercihi (%)			Potansiyel Sayı	Mevcut Oran	Fark
	Erkek	Kadın			Kadın	Erkek	Fark etmez			
Gaz Altı Kaynakçısı	100	0	11	410	0	98	2	6	0	6
Beden İşçisi (Genel)	93	7	5	408	2	88	11	50	27	24
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	100	0	8	239	0	98	2	5	0	5
Dökümcü (Metal)	100	0	7	89	1	99	0	1	0	1
Makineci (Dikiş)	50	50	15	82	21	5	74	78	41	37
Temizlik Görevlisi	62	38	1	76	31	17	52	63	29	34
Makine Montaj İşçisi	97	3	12	75	0	99	1	1	2	-1
Şoför-Yük Taşıma	100	0	2	74	12	86	1	10	0	10
Satış Danışmanı	75	25	5	70	26	31	43	49	18	31
Garson (Servis Elemanı)	89	11	5	67	2	48	51	35	7	28
Güvenlik Görevlisi	88	12	13	67	0	29	71	48	8	40
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	100	0	8	63	0	52	48	30	0	30
Satış Temsilcisi / Plasiyer	92	8	5	63	7	36	57	40	5	35
Kasap	99	1	26	63	0	52	48	30	1	29
Muhasebeci	80	20	2	62	12	35	53	40	12	27
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	100	0	7	59	0	95	5	3	0	3
Pazarlamacı	92	8	3	58	11	45	45	32	5	27
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	99	1	6	54	0	100	0	0	1	-1
Makine Mühendisi	95	5	9	51	0	67	33	17	3	14
Toplam				2130		Toplam		539	158	381

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

Kadınların işe yerleştirilmesinde en fazla katkıyı hangi meslekler yapabilir? Belirtilen sorunun yanıtını verebilmek için yukarıdaki tabloda belirtilen potansiyel durum (fark etmez seçeneğindeki işlerin tamamında kadınların çalışabileceği varsayımı altında) ile mevcut oran (açık işlerin mevcut kadın istihdamı ile çarpılması sonucu bulunan oran) karşılaştırılmıştır (Memiş, 2015). Buna göre, en yüksek farkın gözlemlendiği ilk beş meslek sırasıyla, güvenlik görevlisi, makineci (dikiş), satış temsilcisi, temizlik görevlisi ve satış danışmanıdır.

Konya'da 2014 yılı itibarıyla kadın çalışan sayısının en yüksek olduğu mesleklerde sekreterlik, çaycılık, büro memurluğu işlerinde kadın işgücü daha fazla talep edilmektedir. Cinsiyet tercihinde fark etmez seçeneği de dikkate alındığında kadın istihdamının artabileceği ilk beş meslek sırasıyla; güvenlik görevlisi, makineci (dikiş), temizlik görevlisi, satış danışmanı, satış temsilcisi meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en yüksek olduğu ilk yirmi meslekte fark etmez seçeneğinin tamamında kadınların istihdamı varsayıldığında kadın çalışan sayısı, mevcut orana göre, 316 kişi artarak 579'a ulaşmaktadır.

Tablo 47. Mevcut Kadın Çalışan Sayısının En Yüksek Olduğu İlk Yirmi Mesleğin Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Mevcut Oran (%)		Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı (%)	Cinsiyet Tercihi (%)			Potansiyel Sayı	Mevcut Oran	Fark
	Erkek	Kadın			Kadın	Erkek	Fark etmez			
Temizlik Görevlisi	62	38	76	1,0	31	17	52	63	29	34
Sekreter	26	74	27	2,5	96	0	4	27	20	7
Aşçı	57	43	30	1,7	31	32	37	20	13	8
Muhasebeci	80	20	62	2,0	12	35	53	40	13	27
Hemşire	23	77	31	4,4	10	0	90	31	24	7
Büro Memuru (Genel)	67	33	17	1,1	51	12	37	15	6	9
Çaycı	44	56	8	1,1	56	44	0	4	4	0
Tıbbi Sekreter	19	81		0,0				0	0	0
Güvenlik Görevlisi	88	12	100	4,1	15	35	50	65	12	53
Kasiyer	50	50	31	4,2	13	3	83	30	15	14
Satış Danışmanı	75	25	70	5,3	26	31	43	49	18	31
Beden İşçisi (Genel)	93	7	408	8,2	2	88	11	50	27	24
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	17	83		0,0				0	0	0
Paketleme İşçisi (El İle)	70	30	21	2,7	24	76	0	5	7	-1
Ön Muhasebeci	78	22	43	3,9	27	34	39	28	9	19
Makineci (Dikiş)	50	50	82	15,3	21	5	74	78	41	37
Ambalajcı (El İle)	52	48	13	2,9	38	62	0	5	6	-1
Çapacı-Karma Çiftçilik	16	84		0,0				0	0	0
Satış Temsilcisi / Plasiyer	84	16	63	5,4	7	36	57	40	10	30
Reyon Görevlisi	70	30	28	4,7	7	11	81	25	8	16
Konfeksiyon İşçisi	43	57	3	1,0	0	0	100	3	2	1
Toplam								579	263	316

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

Kadınlar için potansiyel olarak açık işlerin en fazla olduğu sekreterlik, unlu maddeler paketleme işçisi ve gıda paketleme işçiliği mesleklerinde kadınlar ağırlıklı olarak tercih edilmektedir. Cinsiyet tercihinde fark etmez seçeneği de dikkate alındığında kadın istihdamının artabileceği ilk beş meslek kadınların en fazla çalıştıkları mesleklerde artış potansiyeli olan mesleklerle aynıdır. Kadınlar için potansiyel açık işlerin en fazla olduğu ilk yirmi meslekte fark etmez seçeneğinin tamamında kadınların istihdamı varsayıldığında kadın çalışan sayısı, mevcut orana göre, 456 kişi artarak 733'e ulaşmaktadır.

Tablo 48 . Kadınlar İçin Potansiyel Açık İşlerin En Fazla Olduğu İlk Yirmi Mesleğin Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Mevcut Oran (%)		Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı (%)	Cinsiyet Tercihi (%)			Potansiyel Sayı	Mevcut Oran	Fark
	Erkek	Kadın			Kadın	Erkek	Fark etmez			
Makineci (Dikiş)	50	50	82	15,3	21	5	74	78	41	37
Temizlik Görevlisi	62	38	76	1,0	31	17	52	63	29	34
Beden İşçisi (Genel)	93	7	408	8,2	2	88	11	50	27	24
Satış Danışmanı	75	25	70	5,3	26	31	43	49	18	31
Güvenlik Görevlisi	88	12	67	2,1	0	29	71	48	8	40
Satış Temsilcisi / Plasiyer	84	16	63	5,4	7	36	57	40	10	30
Muhasebeci	80	20	62	2,0	12	35	53	40	13	27
Garson (Servis Elemanı)	89	11	67	5,2	2	48	51	35	7	28
Pazarlamacı	92	8	58	2,9	11	45	45	32	5	28
Hemşire	23	77	31	4,4	10	0	90	31	24	7
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	95	5	63	8,9	0	52	48	30	3	27
Kasap	99	1	63	25,6	0	52	48	30	0	30
Kasiyer	50	50	31	4,2	13	3	83	30	15	14
Ön Muhasebeci	78	22	43	3,9	27	34	39	28	9	19
Unlu Mamüller Paketleme İşçisi	81	19	35	20,7	50	21	29	28	7	21
Çağrı Merkezi Görevlisi	18	82	27	20,6	8	0	92	27	22	5
Sekreter	26	74	27	2,5	96	0	4	27	20	7
Reyon Görevlisi	70	30	28	4,7	7	11	81	25	8	16
Dış Ticaret Meslek Elemanı	80	20	26	6,7	4	20	76	21	5	15
Paketleme İşçisi (Gıda)	74	26	21	4,1	50	0	50	21	5	15
Toplam								733	277	456

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

1. Açık işlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Konya ilinde açık işlerin talep edilen eğitim düzeyine göre dağılımı incelendiğinde açık işlerin %54'ünde eğitim düzeyinin önemli olmadığı görülmektedir. 2013 araştırma sonuçlarında eğitim düzeyinin öneminin olmaması %42 olarak görülmektedir (İŞKUR Konya, IPTA, 2013). 2013 yılından 2014 yılına açık işlerde eğitim düzeyinin önemli bir faktör olmayışındaki 12 puanlık artış dikkat çekicidir. Lise altı eğitim düzeyi açık işlerde %18 düzeyinde aranırken genel lise mezununun eğitim durumu açık işlerde %10 gibi bir orana sahiptir. 2013 yılından 2014 yılına açık işlerde aranan eğitim düzeylerinin genel lise hariç hepsinde bir düşüş görülmektedir. Özellikle lise altı (2013'de %22 iken 2014'de %18) meslek lisesi (2013'de %10, 2014 %7) lisans (2013 %11, 2014 %6) dikkat çekicidir. Bu düşüşler ve eğitim düzeyinin “fark etmez” grubundaki belirgin artış, açık işlerdeki talepte, beklenen eğitim düzeyinin düştüğünü göstermektedir. Kadın işgücü talebinde talep edilen eğitim seviyesi lise altı eğitim seviyesi ve fark etmez seçeneğini işaretleyenlerin toplamı %62'ye ulaşmaktadır

Tablo 49. Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Düzeyine-Cinsiyete Göre Dağılımı, Konya, 2014

Eğitim Durumu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Çıraklık Eğitimi	0	42	0	42	0%	1%	0%	1%
Lise altı	70	619	160	849	22%	18%	14%	18%
Genel lise	77	189	241	507	25%	6%	22%	10%
Meslek lisesi	13	269	77	359	4%	8%	7%	7%
Meslek yüksekokulu	14	82	55	152	5%	2%	5%	3%
Lisans	12	81	195	289	4%	2%	17%	6%
Lisansüstü	0	0	1	1	0%	0%	0%	0%
Fark etmez	124	2118	384	2626	40%	62%	34%	54%
KONYA	312	3403	1119	4834	%100	%100	%100	100%

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014)

Açık işlerde ihtiyaç duyulan beceriler cinsiyet bazında incelendiğinde; kadınlarda öncelikli aranan başlıca üç becerinin, fiziki ve bedensel yeterlilik, yeterli mesleki/teknik bilgiye sahip olma ve iş ahlakına sahip olmanın olduğu görülmektedir. İlk üç beceri erkekler için değişmemektedir. Bununla beraber erkeklerde yeterli mesleki/teknik bilgiye sahip olma aranan becerilerde ilk sırayı almaktadır. İletişim ve ifade yeteneği, takım çalışması ve bilgisayar kullanımı becerileri kadınlarda erkeklere oranla daha fazla istenen beceriler arasındadır.

Tablo 50 . Açık İşlerde Cinsiyete Göre İhtiyaç Duyulan Beceriler, Konya 2014

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez
	Beceri(%)	Beceri(%)	Beceri(%)
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	57	63	12
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	54	65	14
İş Ahlakına Sahip Olma	53	47	12
İletişim ve İfade Yeteneği	48	14	8
Takım Çalışması	36	32	8
Bilgisayar kullanımı	23	7	5
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	19	9	4
Fazla Mesaiye Kalabilme	17	18	4
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	17	8	4
Satış ve Pazarlama Becerisi	16	2	3
Seyahat Edebilme Esnekliği	7	2	1
Proje Tabanlı Çalışma	6	6	2
Yabancı Dil	1	1	1

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014)

Kadınlar için potansiyel olarak açık işlerin en fazla olduğu beş meslekte talep edilen beceriler birbirinden oldukça farklıdır. Örneğin makineci(dikiş) mesleğinde; aranan ilk dört özellik, fiziki ve bedensel yeterlilik, iş ahlakına sahip olma, takım çalışması ve fazla çalışmaya kalabilmedir. Güvenlik görevlisi mesleğinde ise aranan başlıca beceriler sırasıyla; fiziki ve bedensel yeterlilik, yeterli mesleki teknik bilgi ve tecrübe, iş ahlakına sahip olma ve takım çalışmasına yatkın olmaktır. Satış temsilcisinde ise söz konusu beceriler, sırasıyla; yeterli mesleki, teknik bilgi ve tecrübe, satış ve pazarlama becerisi, iletişim ve ifade yeteneği ve takım çalışmasıdır. Benzer beceriler satış danışmanlarından da talep edilmektedir.

Tablo 51. Kadınlar İçin Potansiyel İşgücü Talebi Olan İlk Beş Meslekte Talep edilen Beceriler (%)

Talep edilen beceriler	Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı	Güvenlik Görevlisi	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Makineci (Dikiş)
Bilgisayar kullanımı	0	12	0	12	0
Fazla Mesaiye Kalabilme	3	15	20	15	75
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	81	35	79	34	90
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	0	25	0	21	5
İletişim ve İfade Yeteneği	19	62	56	46	14
İş Ahlakına Sahip Olma	60	53	64	33	90
Proje Tabanlı Çalışma	0	9	0	5	0
Satış ve Pazarlama Becerisi	0	55	0	62	0
Seyahat Edebilme Esnekliği	0	15	0	2	0
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	1	35	56	21	0
Takım Çalışması	19	39	30	46	82
Yabancı Dil	0	0	0	2	0
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	47	65	77	64	28

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014)

2. Açık İşlerin Aranma Kanalları

Açık işlerin aranma kanallarında Konya’da ilk sırada %33 ile “akraba eş-dost” kanalı ile iş arama, ikinci sırada ise %25 ile “gazete ilanı vb.” gelmektedir. Açık işlerin aranma kanallarında Türkiye genelinde ise ilk sırayı “İŞKUR aracılığıyla”, ikinci sırayı ise “akraba eş-dost” kanalı ilk sıraları almaktadır.

Tablo 52. Açık İşlerin Aranma Kanalları, 2014

Açık İşlerin Aranma Kanalları	Konya Açık İş Sayısı	Konya %	Türkiye Açık İş Sayısı	Türkiye %
Akraba-Eş Dost	2921	33%	109182	28%
Gazete-İlan vb.	2222	25%	78371	20%
İŞKUR aracılığıyla	2101	24%	119983	31%
İnternet-Sosyal Medya	1005	12%	62395	16%
Özel İstihdam Büroları	485	6%	15580	4%
Toplam	8734	100%	385511	100%

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014)

Sektörlere ve aranma kanallarına göre açık işler incelendiğinde, açık işin en yüksek sayıda olduğu imalat sektöründe açık işlerin ağırlıklı “eş-dost akraba” gibi formel olmayan kanallar ile daha sonra “gazete ilanı” ve İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Potansiyel olarak kadınlar için en fazla açık işin olduğu ilk yirmi meslekte açık işlerin karşılanma yolları mesleklere göre farklılık göstermektedir. Beden işçisi, unlu mamuller paketleme işçisi, gıda paketleme işçisi, sekreterlik mesleklerinde ağırlıklı olarak açık işler İŞKUR kanalı ile karşılanırken, makineci (dikiş, garson, servis elemanı), satış temsilcisi, kasiyer, reyon görevlisi, çağrı merkezi görevlisi mesleklerinde akraba eş-dost kanalı kullanılmaktadır. Özellikle kadınlar için en fazla açık işin olduğu mesleklerde İŞKUR kanalı ile mesleklerin karşılanma yolunu tercih için çalışmalar yapılması önerilir. Böylelikle kadın işsizlerin formel bir kanal olan İŞKUR kanalı ile güvenceli işlere yerleşmeleri sağlanabilir.

Tablo 53 Konya'da Potansiyel Olarak Kadınlar İçin En Fazla Açık İşin Olduğu İlk 20 Meslekte Açık İşlerin Karşılama Yolları (%)

Meslekler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Beden İşçisi (Genel)	72	56	42	11	13
Makineci (Dikiş)	16	80	100	0	0
Temizlik Görevlisi	59	15	40	16	27
Satış Danışmanı	23	28	53	24	7
Garson (Servis Elemanı)	37	8	76	11	11
Güvenlik Görevlisi	50	2	31	34	31
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	41	76	53	2	0
Satış Temsilcisi / Plasiyer	15	38	67	25	2
Kasap	84	39	56	82	2
Pazarlamacı	41	37	48	16	11
Ön Muhasebeci	39	39	64	22	5
Unlu Mamuller Paketleme İşçisi	85	65	50	15	44
Hemşire	0	3	42	62	26
Kasiyer	57	20	67	7	7
Reyon Görevlisi	26	26	67	30	4
Çağrı Merkezi Görevlisi	8	0	92	92	92
Sekreter	62	39	46	27	27
Dış Ticaret Meslek Elemanı	32	40	56	32	4
Paketleme İşçisi (Gıda)	75	75	25	50	0

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

C-TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Konya'da mesleklere göre temininde güçlük çekilen mesleklerin sayıları ile açık iş sayıları arasında doğru orantılı bir ilişki bulunmaktadır. Bir başka anlatımla açık işler ağırlıklı olarak temininde güçlük çekilen elemanların olduğu meslek gruplarında yoğunlaşmaktadır. Örneğin hizmet ve satış elemanı meslek grubunda temininde güçlük çekilen eleman sayısı 643 iken, açık iş sayısı 502'dir. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlarda söz konusu sayılar sırasıyla 157 ve 198'dir. Açık işlerin temininde güçlük çekilen meslek grupları üzerinde yoğunlaşması, temininde güçlük çekme nedenlerinin detaylı bir biçimde incelenmesini gerektirmektedir.

Tablo 54 Konya'da Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman ve Açık İş Sayısı

Meslek Grupları	TGÇM Eleman Sayısı	%	Açık İş	%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	157	2	198	4
Hizmet Ve Satış Elemanları	643	9	502	10
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	820	12	710	15
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	15	0	29	1
Profesyonel Meslek Mensupları	541	8	375	8
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.070	45	1.852	38
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	546	8	387	8
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.065	16	775	16
Yöneticiler	6	0	7	0
Toplam	6.864	100	4.834	100

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörleri incelendiğinde ağırlıklı imalat (%55,2) toptan perakende ve ticaret (%18,4) olduğu görülmektedir. Her iki sektörde de temininde güçlük çekilen eleman oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Potansiyel olarak kadınlar için en fazla açık işlerde teminde güçlük nedenleri mesleklere göre değişmektedir. Örneğin makineci (dikiş) mesleğinde ilk üç teminde güçlük nedeni sırasıyla; gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmaması (%94), yeterli iş tecrübesine sahip olunmaması, iken, plastik enjeksiyon üretim elemanında vardiyalı çalışma olması (%59), bu meslekte başvuru olmaması (%35), çalışma ortamının beğenilmemesidir(%26). Garson (servis elemanı), satış temsilcisi, pazarlamacı, unlu mamuller paketleme işçisi, ön muhasebeci, muhasebeci, dış ticaret meslek elemanı, reyon görevlisi ve satış danışmanı mesleklerinde gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmaması, yeterli iş tecrübesine sahip olunmaması en önemli teminde güçlük nedenleridir.

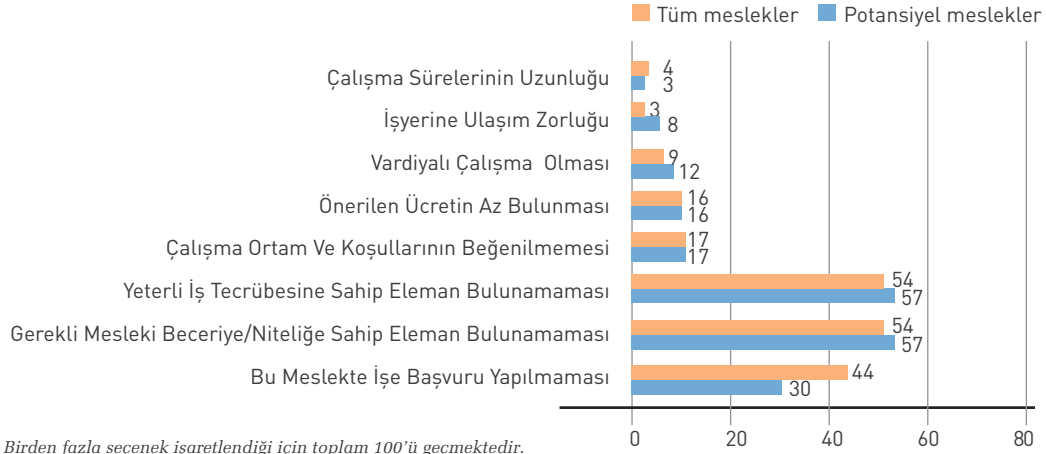
Tablo 55. Potansiyel Olarak Kadınlar İçin En Fazla Açık İşlerde Teminde Güçlük Nedenleri (%)*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma sürelerinin uzunluğu
Beden İşçisi (Genel)	32	16	13	28	13	47	1	5
Makineci (Dikiş)	80	94	90	47	2	2	0	0
Temizlik Görevlisi	41	45	43	13	69	26	11	1
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	35	10	13	26	5	59	0	0
Satış Danışmanı	21	74	67	7	9	8	5	5
Garson (Servis Elemanı)	38	69	71	19	17	5	0	4
Satış Temsilcisi / Plasiyer	90	77	17	7	1	0	2	90
Pazarlamacı	19	87	66	15	6	0	0	6
Güvenlik Görevlisi	3	61	41	47	65	20	18	14
Kasap	59	86	44	3	15	0	5	5
Ön Muhasebeci	38	87	67	9	9	0	3	0
Hemşire	82	13	40	17	3	3	0	0
Unlu Mamuller Paketleme İşçisi	38	72	72	10	17	34	34	0
Dış Ticaret Meslek Elemanı	22	92	70	7	11	0	0	0
Sekreter	16	71	50	17	22	0	23	0
Paketleme İşçisi (Gıda)	0	29	74	29	29	29	29	0
Kasiyer	6	81	51	0	6	0	11	17
Reyon Görevlisi	12	73	79	0	0	0	12	0
Muhasebeci	29	94	64	9	4	0	0	6

* Birden fazla seçenek işaretlendiği için toplam 100'ü geçmektedir.

Kadınlar için potansiyel açık işlerde teminde güçlük nedenleri tüm mesleklerdeki teminde güçlük nedenlerinden farklılıklar göstermektedir. Kadınlar için potansiyel açık işlerde, işyerine ulaşım zorluğu, vardiyalı çalışma olması ve yeterli iş tecrübesinin olmaması, tüm mesleklerde göre daha yüksek teminde güçlük nedeni olarak gösterilmektedir.

Şekil 9 Tüm Mesleklerde ve Kadınlar İçin Potansiyel Açık İşlerde Teminde Güçlük Nedenleri (%)

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

D- İSTİHDAMDA ARTIŞ VE AZALIŞ BEKLENEN MESLEKLER

İstihdamda artış beklenen meslekler kadın istihdamına olumlu katkı sağlayabilecektir. Bu noktada ana meslek gruplarına göre, beklenen istihdam artışının beklenen istihdam azalışından çıkarılması ile bulunan net değişim (net istihdam artışı), söz konusu meslek gruplarındaki kadın çalışan oranı ile çarpılarak kadın istihdamındaki net değişim tahmin edilmeye çalışılmıştır (Memiş, 2015). Konya'da tüm meslek gruplarında beklenen 9343 net istihdam artışının 1163'ünün kadınlarda gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde 424, hizmet ve satış elemanlarında 278, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarında 121 kişilik bir kadın istihdam artışı tahmin edilmektedir.

Tablo 56 İstihdamda Artış ve Azalış Beklenen Ana Meslek Grupları

Meslek Grupları	Beklenen Artış	Beklenen Azalış	Net Değişim (ND)	Kadın Çalışan Oranı (KO) (%)	Beklenen Değişim (ND*KO)
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	245	23	222	33	73
Hizmet Ve Satış Elemanları	1219	59	1160	24	278
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2312	384	1929	22	424
Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanları	31		31	13	4
Profesyonel Meslek Mensupları	580	201	379	27	102
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3906	529	3377	3	101
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	826	72	753	16	121
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1636	138	1498	4	60
Yöneticiler	7	14	-6	9	-1
Konya	10761	1419	9343		1163

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

Kadınlar için potansiyel açık işlere ait meslekler dikkate alındığında cinsiyet tercinde fark etmez seçeneğinin de kapsanması ile kadın istihdamı söz konusu mesleklerde 1549 kişi artabilecektir. Kadınlar için en fazla istihdam artışı sağlanabilecek meslekler temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi, makineci (dikiş), satış danışmanı ve satış temsilcisi meslekleridir.

Tablo 57 Kadınlar İçin Potansiyel Açık İşlere İlişkin Mesleklerde Beklenen İstihdam Artışları*

	Net Artış	Potansiyel Kadın İstihdamı
Beden İşçisi (Genel)	599	74
Güvenlik Görevlisi	424	300
Pazarlamacı	184	102
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	134	134
Satış Danışmanı	128	88
Makineci (Dikiş)	127	121
Garson (Servis Elemanı)	120	62
Satış Temsilcisi / Plasiyer	118	76
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	113	54
Kasap	102	49
Paketleme İşçisi (El İle)	69	33
Paketleme İşçisi (Gıda)	53	53
Muhasebeci	53	34
Hemşire	51	51
Temizlik Görevlisi	386	317
Toplam	2663	1549

* Hastane temizlik görevlisi, temizlik görevlisi mesleği içinde değerlendirilmiştir.

Kaynak: İŞKUR, Konya İPTA (2014) verilerinden yazar tarafından hesaplanmıştır.

SONUÇLAR VE KONYA'DA KADIN İŞGÜCÜNE KATILIM VE İSTİHDAMINI ARTTIRMAYA YÖNELİK ÖNERİLERİN ODAK ALANLARI

Konya'da kadınların işgücüne katılım ve istihdam oranları Türkiye ortalamasının altındadır. Kadınların istihdamını belirleyen en önemli faktör eğitimidir. Eğitim seviyesi arttıkça kadınların işgücüne katılım ve istihdam oranları artmaktadır. Eğitim seviyesinin ve verimliliğin düşük olmasına kadınların kayıt dışı çalışmasına da neden olabilmektedir. Ücretler düşük ve çalışma saatleri düşüktür.

İŞKUR tarafından işverenlere yapılan İPA anketi sonuçlarına göre, Konya'da 2014 itibariyle işverenlere temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük nedenleri sorulduğunda; ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmaması gelmektedir. İkinci sırada yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması üçüncü sırada ise bu meslekte işe başvuru yapılmaması gelmektedir.

Kadınların işe yerleştirilmesinde işverenlerin cinsiyet tercihinde fark etmez seçeneğini işaretlediği seçeneklerin de kadınlar için potansiyel istihdam artışı sağlayabilecek meslekler olduğu dikkate alınmalıdır.

2014'de en fazla açık işin bulunduğu ilk 20 mesleğin toplam açık işler içindeki oranı % 44'dür. Açık işlerde makineci (dikiş) ve temizlik görevlisi mesleklerinde kadınlar erkeklere göre daha fazla tercih edilmektedir. Diğer yandan cinsiyet fark etmez seçeneğini işaretleyenler de dikkate alındığında güvenlik görevlisi, satış danışmanı, muhasebeci, satış temsilcisi/plasiyer, pazarlamacı, garson (servis elemanı), plastik enjeksiyon üretim elemanı, kasap mesleklerinde kadınların çalışabilecekleri iş sayısının potansiyel olarak arttığı belirlenmiştir. İşverenlerin cinsiyet tercihlerinde kadın işçi tercih oranı ile birlikte fark etmez seçenekleri birlikte değerlendirildiğinde kadınlar için potansiyel açık iş sayısı 158'den 539'a yükselmektedir. Bu noktada kadınların yukarıda sayılan mesleklerde çalışabilmelerine ilişkin çalışmaların yapılması kadınların istihdamını arttırabilecektir.

Kadınlar için potansiyel olarak açık işlerin en fazla olduğu beş meslekte talep edilen beceriler birbirinden oldukça farklıdır. Örneğin makineci(dikiş) mesleğinde; aranan ilk dört özellik, fiziki ve bedensel yeterlilik, iş ahlakına sahip olma, takım çalışması ve fazla çalışmaya kalabilmedir. Güvenlik görevlisi mesleğinde ise aranan başlıca beceriler sırasıyla; fiziki ve bedensel yeterlilik, yeterli mesleki teknik bilgi ve tecrübe, iş ahlakına sahip olma ve takım çalışmasına yatkın olmadır. Satış temsilcisinde ise söz konusu beceriler, sırasıyla; yeterli mesleki, teknik bilgi ve tecrübe, satış ve pazarlama becerisi, iletişim ve ifade yeteneği ve takım çalışmasıdır. Benzer beceriler satış danışmanlarından da talep edilmektedir.

Kadınlar için potansiyel açık işlere ait meslekler dikkate alındığında cinsiyet tercihinde fark etmez seçeneğinin de kapsanması ile kadın istihdamı söz konusu mesleklerde 1549 kişi artabilecektir. Kadınlar için en fazla istihdam artışı sağlanabilecek meslekler temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi, makineci (dikiş), satış danışmanı ve satış temsilcisi meslekleridir.

Potansiyel olarak kadınlar için en fazla açık işlerde teminde güçlük nedenleri mesleklere göre değişmektedir. Garson (servis elemanı), satış temsilcisi, pazarlamacı, unlu mamuller paketleme işçisi, ön muhasebeci, muhasebeci, dış ticaret meslek elemanı, reyon görevlisi ve satış danışmanı mesleklerinde gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmaması, yeterli iş tecrübesine sahip olunmaması en önemli teminde güçlük nedenleridir. Teminde güçlük çekilen meslek elemanlarında teminde güçlük nedenine göre, kadın istihdamını arttıracak politika ve programların izlenmesi önerilir. Örneğin gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmaması, yeterli iş tecrübesine sahip olunmaması nedenlerinin temin güçlüğü olarak yüksek oranda gösterildiği mesleklerde, kadınlara dönük mesleki eğitim programları ve işbaşı eğitim programları düzenlenmesi, söz konusu mesleklerde kadın istihdamını arttırabilecektir. Bununla beraber,

temininde güçlük çekilen işgücünün bitirdiği eğitim seviyesine göre aktif işgücü piyasası politikaları uygulanmalıdır. Örneğin, pazarlamacı, muhasebeci, ön muhasebeci, dış ticaret meslek elemanı, sekreterlik gibi meslek lisesi ve meslek lisesi ve meslek yüksekokullarında programı bulunan meslekler için söz konusu programlardan mezun olanların kısa bir mesleki eğitim kursunu takiben işyerinde işbaşı eğitim programından geçirilmesi yoluyla beceri/nitelik kazandırılması, belirtilen grubun istihdamını kolaylaştırabilir. Böylelikle, zaten örgün eğitimde söz konusu eğitimi almış kişilerin tekrar eğitimden geçmesi Makineci (dikiş), plastik enjeksiyon üretim elemanı, paketleme işçisi gibi mesleklerde uygulamalı eğitim içeren mesleki eğitim kursları ile işsiz kadınlara vasıf kazandırılabilir ve istihdamları kolaylaştırılabilir.

Konya'da kadın istihdamını kısa dönemde arttırmanın odak alanları Türkiye genelindeki politikalarla büyük ölçüde benzerlikler göstermektedir. Bununla beraber, geleneksel iş bölümü içinde kadına ev işlerinde atfedilen rol ve kadının çalışmasına dönük ailenin olumsuz bakış açısı en önemli sebeplerden biri olarak gösterilebilir. Kadının çalışmasına dönük olumsuz bakış açısının değiştirilmesi uzun erimli yapısal politikalarla mümkündür. Konya ili'nde kadının işgücüne katılım ve istihdamını arttırmaya dönük kısa ve orta erimli politika önerileri aşağıda sıralanmıştır.

- Konya'da hızla gelişen metal ve otomotiv yan sanayinin ihtiyacını karşılayacak şekilde orta ve yüksek öğrenimde örgün ve yaygın eğitim programlarının sayısı arttırılmalı, söz konusu programlara kadınların katılımını teşvik edecek politikalar geliştirilmelidir.
- Kadınların bedensel güç nedeniyle çalışamayacağı ön yargılarını kırmak için iyi uygulama örnekleri yaygınlaştırılmalı, bedensel güç gerektiren işlerde forklift vb. araç kullanımı teşvik edilmelidir.
- Açık iş olarak bildirilen ve cinsiyet olarak işverenlerin fark etmez seçeneğini işaretledikleri, makineci (dikiş) satış temsilcisi / plasiyer garson (servis elemanı), plastik enjeksiyon üretim elemanı, kasap, pazarlamacı, kasiyer, çağrı merkezi görevlisi, reyon görevlisi, alanlarında kadınlara dönük mesleki eğitim kursları düzenlenmeli, kursların bir bölümü işbaşı eğitim programı şeklinde işyerinde gerçekleştirilmelidir. Kurslar düzenlenirken, Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları Yönetimi'nin (KOMEK) açmış olduğu kurslar dikkate alınmalı, mükerrer kursların açılması önlenmelidir. Ayrıca gerek İŞKUR, gerekse Halk Eğitim ve KOMEK tarafından düzenlenen kurslara katılan kadınların işgücü piyasasındaki durumu incelenmeli, en fazla istihdam artışı sağlanan alanlarda mesleki eğitim kursları ve iş başı eğitim programları düzenlenmelidir.
- İşverenlerin ihtiyaç duyulan meslek alanlarında özellikle sanayi sektöründe istihdam garantili mesleki eğitim kursları açılmalıdır Kadınların sanayi sektöründe çalışamayacağı ile ilgili ön yargıların kırılması için Organize Sanayi Bölgesi'ndeki işyerlerine kadın işsizler ve aileleri ile ziyaretler düzenlenmelidir.
- Kadınların yoğun olarak çalıştığı, kreş, servis vb. imkanların sağlandığı kadın dostu işyerlerinin kurulması teşvik edilmeli, söz konusu işyerleri ödüllendirilmelidir.
- Sanayi 'de özellikle üretim hatlarında çalışan kadınların çalışma ortamları ile ilgili iyi uygulama örnekleri kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Çocuk ve yaşlı bakım yükümlülüğü olan aileler için OSB ve yerel yönetim işbirliği ile kreş ve gündüz bakımevleri kurulmalıdır. Kreş olanakları kadın istihdamının arttırılmasını hedefleyen kampanya dahilinde kamuoyuna duyurulmalıdır.

- İş Kanunu'ndaki azami çalışma sürelerine riayet sağlanmalı, çalışma süreleri kadınların çalışmasını teşvik edecek şekilde azaltılmalıdır. Kadınların gece vardiyasında çalışmaları ile ilgili ön yargıları kırarak kampanyalar yapılmalı, iyi uygulama örnekleri kamuoyuna tanıtılmalıdır.
- İşyerinin ikamet edilen konuta uzaklığı arttıkça, kadının yolda geçen zamanı artmaktadır. Her ne kadar işveren tarafından servis sağlansa da, yolda geçen sürenin uzun çalışma saatlerine eklenmesi ile kadının evinden uzak kaldığı süre artmaktadır. Bu nedenle Konya'da ulaşım sistemi (özellikle raylı sistem), Organize Sanayi Bölgesi'ne en kısa sürede ulaşacak şekilde yeniden düzenlenmeli ve yolda geçen süre azaltılmalıdır.
- Ücretlerin düşüklüğü kadınların işgücü piyasasına girmesinin önündeki en önemli engellerden bir tanesidir. Kadınların çalışmasını teşvik etmeye dönük sosyal sigorta prim teşvikleri (4447 sayılı Kanun geçici madde 10) işverenlere tanıtılmalı, söz konusu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümü sağlanmalıdır. Prim teşviklerinin bir kısmının kadının işgücü piyasasına katılımını arttıracak şekilde kadın işçiye ücret artışı olarak yansıtılmasını sağlayacak kampanyalar yapılmalıdır.
- İşletmelere çalışan verimliliğini arttıracak eğitimler verilmeli, işverenler iş ve sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan yükümlülükleri konusunda bilgilendirilmelidir.
- Kayıt dışı istihdamla etkin biçimde mücadele edilmelidir. Kadınların sosyal güvenceye erişimi çalışmalarını teşvik edebilecektir. Özellikle kayıtlı çalışma halinde sosyal yardımların kesilmeyeceğine ilişkin yasal düzenlemeler kamuoyuna anlatılmalı, bu konuda SYDV personeli eğitilmelidir.
- Çalışanların sendikalaşması ve toplu iş sözleşmesi kapsamına girmesi hem çalışma saatlerinin düşmesine hem ücretlerin yükselmesine hem de kreş vb. olanaklara daha kolay ulaşılmasına yol açabilecektir. Bu nedenle Konya'da işçilerin sendikalaşmasına dönük kampanyalar desteklenmeli, sendikaların toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın istihdamı konularında duyarlılıkları artırılmalıdır.
- Konya'da kentsel nüfusun kırsal kesimle bağlarını kopmamış olması, özellikle hasat mevsimlerinde çalışanların işi bırakıp ailelerine yardım etmeye yönelmelerine ve işi bırakmalarına neden olabilmektedir. Kuşkusuz bunun temel nedeni, ücretlerin düşüklüğüdür. Bununla beraber işletmenin siparişleri (talep dikkate alınarak), talebin düştüğü dönemlerde toplu izin uygulamasına gidilmesinin sağlanması işçilerin işi bırakma oranlarını azaltabilecektir.

KAYNAKLAR

AKBAŞ, Sezgi, (2017) Aktif İşgücü Piyasası Politikalarının Etki Değerlendirmesi: Denizli Örneği, ,Türk Metal Sendikası, Araştırma Ve Eğitim Merkezi Yayınları-II Ankara

ASPB Konya İl Müdürlüğü, <http://konya.aile.gov.tr/istatistikler-konilis/Konya-ilindeki-kres-ve-gunduz-bakimevleri> (Erişim Tarihi:05/01/2015)

DPT 2003, İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

İŞKUR İstatistik Yıllıkları (2010-2013), www.iskur.gov.tr (Erişim Tarihi:15/12/2014)

İŞKUR; (2013-2014), Konya İşgücü Piyasası Talep Araştırması

Kalkınma Bakanlığı, Ankara, (2013), İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE 2011) <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/Attachments/548/SEGE-2011.pdf>

KARADENİZ, Oğuz; Hülya, KARADENİZ KABAKÇI, M. Levent KOCAALAN, , Bülent ARPAT, (2013) Mesleki Eğitim Kurslarına Katılırların İşgücü Piyasasındaki Durumu Araştırması: Birleşmiş Milletler Ortak Programı: Herkes için İnsana Yakışı İş-Ulusal Gençlik İstihdam Programı ve Antalya Pilot Bölge Uygulaması / ILO Türkiye Ofisi. - Ankara

KARADENİZ, Oğuz, Hakkı Hakan YILMAZ, (2014), Türkiye’de Kadın İş Gücündeki Değişimlerin Sebepleri, Kısa Ve Orta-Uzun Dönemli Faktörlerin Analizi Ve Kadın İstihdamı Çalıştayı Sonuçları, İçinde Dünyasında Kadın Cilt:2 TÜRKONFED; İstanbul

KARADENİZ, Oğuz, Hakkı Hakan YILMAZ, Elif Nergis LEWİS, (2014) Türkiye’de Kadın İstihdamını Artırmaya Dönük Öneriler, İçinde Dünyasında Kadın Cilt:2 TÜRKONFED; İstanbul

Konya Ticaret Odası, (KTO) 2011, <http://www.kto.org.tr/2010-2011-donemi-rakamlarla-konya-ekonomisi-437s.htm>(Erişim Tarihi:01/12/2014)

Konya Sanayi Odası, (KSO) <http://www.kso.org.tr/sayfa/tr/sanayi> (Erişim Tarihi: 01/12/2014)

Konya’da Yatırım, <http://www.konyadayatirim.gov.tr/sektor.asp?SayfaID=7>

MEMİŞ, Emel, (2015), Ankara İşgücü Piyasasının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifinden Analizi, Kadınlar İçin Daha Çok ve İyi İşler: Türkiye’de İnsana Yakışır İş İçin Kadınların Güçlendirilmesi Projesi Yayınlanmamış Rapor

TÜİK İstatistik Yıllığı 2013

TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Veri Tabanı; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 03.01.2015)

TÜİK Hane Halkı işgücü istatistikleri; www.tuik.gov.tr (Erişim tarihi: 03 / 04 / 09 / 10 / 11 / 13 /15.12.2014)

TÜİK (2013) Hane Halkı İşgücü Anketi Veri Seti

TÜİK, Bölgesel Hesaplar, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1075 (Erişim Tarihi:05/01/2015)

TÜİK Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, www.tuik.gov.tr Erişim Tarihi 05/01/2015

